

SÖRMLANDS BYGGEN

SORMLANDSBYGDEN.SE

TORS DAG 22 NOVEMBER | NR 47 2018 | ÅRGÅNG 91 | PRIS 15 KRONOR INGÅR I SVEAGRUPPEN TIDNING AB

Elisabet, Sibbe och Elmer Widegren gör en kort hemmasemester vid Gruvtorpet utanför Katrineholm.

FOTO: JOHAN ERIKSSON

Dolda hemesterpärlor

10 TEMA ENERGI Du behöver inte resa långt för att hitta spännande miljöer och tid för avkoppling. I länet finns cirka 80 platser där vem som helst kan semestra gratis.

3 NYHETER

Nattvandring för tryggare ungdomar

5 NYHETER

Göran vill ta krafttag mot fräcka tjuvar

4 SIDOR TEMA MILJÖ & ENERGI

SIDORNA 8-11

5 LENAS KRÖNIKA

Dags att bygga på elektronikberget

14 SÖRMLÄNNINGEN

Maj-Lis berättar om livet som minister

**SANDÅSA
TIMBER AB**

Vi sågar och förädlar timret i Sörmland
Kontakta oss för hjälp med din avverkning

Sven: 070-572 16 15
Nordöstra Sörmland
och Södertörn

Fredrik: 070-606 40 35
Norra och mellersta
Sörmland

Anders: 070-549 15 00
Södra och västra
Sörmland

Kära läsare!

Om två veckor kommer du att få en ny Sörmlandsbygden i din brevlåda. Eller kanske snarare en nygammal. Precis som tidigare kommer vårt fokus ligga på landsbygden men vi gör nu en redaktionell satsning med mer lokal journalistik och ny form.

Vi tänker också satsa på lokal debatt och lokala insändare. Det behövs fler plattformar där sansade debatter om viktiga ämnen kan föras. Vi hoppas bli en av dessa, speciellt öppen för frågor som rör landsbygden så klart. Så skicka gärna in insändare och debattartiklar om frågor som rör just dig.

Samtidigt inleder vi ett samarbete med Centerpartiet i Sörmland, lokala politiker kommer att skriva lokala ledare i varje nummer. Redaktionen är naturligtvis oberoende som tidigare men på ledarplats är det Centerpartiet som har ordet. Oppositionen är så klart välkomna att haka på debatten på debattplats.

Vi, och många andra mediebölar, har haft det tufft i flera år. Mediabranschen genomgår stora förändringar. Både läsare och annonsörer får nya vanor och ingenting fungerar som det gjorde förr.

Trots det tror vi att det finns ett intresse och ett behov av en bra lokaltidning med fokus på landsbygden.

Vi tror nämligen på en levande landsbygd och en sådan behöver bra journalistik som skildrar dess utmaningar och styrkor. För vad händer med en bygd när det inte längre finns någon gemensam berättelse?

När ingen granskar och ställer frågor? När ingen skildrar det som växer och ger kraft?

Vi tror att kampen för en levande landsbygd måste skildras av någon. Så att fler orkar kämpa för sin bygd och så att fler ser styrkan och kraften som finns på landsbygden.

Sörmlandsbygdens resa börjar nu. Vi behöver hitta nya läsare så att vi kan växa och bli fler journalister, som kan göra mer viktig journalistik som lockar fler läsare... ja ni fattar!

Vårt mål är att bli Sörmlands största landsbygdstidning!

Stöd gärna vår resa genom att ge bort en prenumeration till någon du tycker om! Du hittar en talong längre fram i tidningen!

Och fortsätt att skicka tips och synpunkter på tidningen! De hjälper oss att bli bättre!

Du når oss på mejladress: redaktion@sorlandsbygden.se

Bertil Pettersson

Bertil Pettersson

Vd / Ansvarig utgivare

bertil.pettersson@sveagruppen.se

Debatt

GÖR DIN RÖST HÖRD! Skicka dina åsikter till redaktionen som debattinlägg eller insändare. Skriv ditt inlägg och skicka med e-post till: sorlandsbygden@sveagruppen.se eller skicka med post till: Sörmlandsbygden, Box 145, 641 22 Katrineholm.

Skogsstyrelsen skriver i en nypublicerad rapport att älg och annat klövvilt ska minskas.

FOTO: KARIN THORELL

Skogsstyrelsen hotar slå sönder en av världens bästa viltförvaltningar

Skogsstyrelsens korståg mot älgen – och numera allt klövvilt – verkar aldrig ta slut. I en nypublicerad rapport föreslår myndigheten att älgstammen ska halveras.

Orsaken till det kontroversiella förslaget bottnar främst i att skogsföretagen inte får in tillräckligt med råvaror till sina pappersbruk och sågverk.

Hur har det blivit så här? Det finns flera förklaringar än de skogsstyrelsen belyser. En är att mer skog klassas som nyckelbiotop, även andra former av miljöåtgärder påverkar skogsbrukets förutsättningar i allt högre utsträckning.

En annan förklaring är att markägarna under lång tid föryngrat med fel trädslag. På tallmarker växer allt mer gran idag. Därtill måste skogsbruket röja och gallra planteringarna på rätt sätt, vilket också ger bättre tillväxt.

Ansvar för att se till att skogsskötseln fungerar ligger på Skogsstyrelsen. Myndigheten har både ansvar för produktion och miljömål. Men i deras rapport

som handlar om hur man kan öka uttaget av skog saknas självkritik över hur väl myndigheten har lyckats med sitt arbete kring en fungerande skogsskötsel. Istället läggs all skuld på vår nationalsymbol älgen – som villigt ska offras på gransplantagens altare.

För Jägareförbundet i Södermanlands län är detta helt oacceptabelt. Förslagen riskerar att slå sönder en av världens bästa viltförvaltningar som bygger på ideella krafter, lokal delaktighet och medbestämmande.

Det är genom samverkan mellan markägare och jägare som vi fått bra inventeringar, planer för avskjutning, kunskap om viltets hälsotillstånd, fungerande viltvård och mycket annat.

I Södermanland har vi dessutom kommit en god bit på väg med flerartsförvaltning där vi idag på lokal nivå hanterar dovilt, kronvilt och älg.

Vi är definitivt inte iland, men med jägare och markägare vid samma bord kommer vi att ha större möjligheter till att lyckas.

Allt detta arbete riskeras om Skogsstyrelsen, som inte har

något ansvar för viltförvaltningen i landet, plötsligt ska tillåtas diktera villkor för hur viltförvaltningen ska fungera.

För det finns väl ingen som tror att tjänstemännen på myndighetens kontor i Jönköping vet mer om förutsättningarna eller de olika behoven för den lokala viltförvaltningen än de som bor där viltet ska förvaltas?

Jägareförbundet i Södermanlands län kommer jobba för att våra medlemmar även i fortsättningen ska kunna se viltet i våra skogar som en resurs.

Vi ser, tvärt emot Skogsstyrelsen, det lokala engagemanget och insatserna i viltförvaltningen som mycket värdefulla för utvecklingen av landsbygden och hela landet.

Vår utgångspunkt är att man måste utgå från människorna och naturens förutsättningar för att behålla en biologisk mångfald – och samarbeta för att komma dit. Inte enbart göra beräkningar på hur vi ska kunna producera mer skogsråvaror.

Styrelsen för Jägareförbundet Södermanlands län

SÖRMLANDS BYGDEN

sorlandsbygden.se

Kundtjänst/utebliven tidning/annons: 021-471 38 33
Telefontid: 08.00-16.00 Lunchstängt: 12.00-13.00

Telefon: 0150-501 55, Fax: 0150-599 44

Postadress: Box 145, 641 22 Katrineholm

Besöksadress: Storgatan 23

Verkställande direktör: Bertil Pettersson, 021-471 38 01

Ansvarig utgivare: Bertil Pettersson, 021-471 38 01

Redaktionschef: Karina Frölund

Webbredaktör: Thomas Ahlin

REDAKTION redaktion@sorlandsbygden.se,
fornamn.efternamn@sorlandsbygden.se

Karina Frölund
070-764 38 94

Lena Magnergård
0150-501 56

Erik Inge
070-764 38 98

Annika Widell
021-471 38 33

Markus Jahkopson
079-300 22 39

Tomas Barsom
073-520 22 39

Prenumerationspris: Helår 659:-, halvår 369:-, kvartal 210:-, helår företag 795:- inkl moms, autogiro 53:-/mån. För köp av lösa nummer av tidningen, ring Kundtjänst, 021-471 38 33. För icke beställt material ansvaras ej. Utgiven av Sveagruppen Tidnings AB Telefon: 021-471 38 00 Fax: 021-471 38 28. Tryck: V-TAB AB. ISSN 1103-9620. Upplagan är TS-kontrollerad.

Behövs vuxna på stan

- Det behövs vuxna på stan, säger Åsa Olofsson i Hälleforsnäs.

Hon har tagit initiativ till det första mötet om nattvandring i samhället.

- Ungdomar samlas på fredag och lördag kvällarna vid skolan eller förskolan där det är fritt wifi. De dricker sprit och röker på, vi behöver vara där de är. Det handlar både om att finnas till för ungdomarna och att störa.

Åsa Olofsson.

Åsa Olofsson säger att det är till och från beroende på vädret, men hon tycker det är viktigt att vuxna kommer ut på helgkvällarna som en trygghet för ungdomarna.

- Det kan vara den enda vettiga vuxna kontakten de får, säger hon.

På måndag kväll kommer rutinerade nattvandraren Janne Lundholm från Nattvandring.nu till Folkets hus i Hälleforsnäs för att inspirera och ge handfasta råd.

Han har nattvandrat sedan 1998. Under rubriken "Krama en

Det behövs vuxna ute på kvällarna i Hälleforsnäs. Det anser Åsa Olofsson som bjuder in till möte i Folkets hus på måndag. FOTO: NATTVANDRING.NU

»Ungdomar samlas på fredag och lördag kvällarna vid skolan eller förskolan där det är fritt wifi.«

persika" ska han prata om föräldrarollen och tonårsbarn.

- Det är lätt att det blir fel. Det vanligaste är att man tror man kontrollera barnen med fjärrkontrollen, men man måste vara närvarande på riktigt, på plats på stan, säger han.

Han säger att det handlar om att bara vara där, fråga hur någon mår, lyssna, kanske plåstra om eller låna ut mobilen. Men de få timmar du delar med dig av kan få enormt stor betydelse.

- Många unga som är ute kvällar och nätter saknar trygga vuxna. Det handlar om att ge ramar och kramar, säger han.

Åsa Olofsson tror intresset är stort i Hälleforsnäs.

- Många vill att det ska finnas nattvandrare. Ju fler vi är desto fler bättre. Det kostar bara lite tid och omsorg, säger hon.

KARINA FRÖLUND

Bostäder kräver mark

En utredning, som tillsatts av bostadsminister Peter Eriksson, (MP), har kommit fram till att mer mark måste fram om bostadsbyggandet ska sätta fart. Och det handlar främst om jordbruksmark nära tätorter.

Bostadsbolagen bygger mindre än vad de skulle kunna göra. Det finns flera orsaker till det. En är att det ligger i deras intresse göra så ibland för att hålla uppe priserna.

Det framkommer i en utredning, "Ett snabbare bostadsbyggande" under ledning av vänsterpartiets Nooshi Dagostar. Hon menar att kommunerna behöver få fler verktyg för att kunna öka byggtakten.

Men förslaget har inte mötts med applåder, framför allt inte idén om att ersättningen för exproprierad mark ska minskas.

Tidigare har markägare fått 125 procent av marknadspriset när kommuner exproprierar mark. Utredningen anser att ersättningsnivån ska sänkas till noll kronor, alltså ingen ersättning alls till markägare.

Utredaren Nooshi Dagostar menar att en ändring i plan- och bygglagen ska göras så att markägare måste upplåta mark utan ersättning om marken behövs för att bygga samhällsnyttiga verksamheter som skolor, förskolor och vårdhem.

Bland de sakkunniga i utredningen finns företrädare för bland annat fastighetsföretag, byggbranschen och Sveriges kommuner och landsting. Däremot har inte LRF eller någon representant för markägare funnits med.

Den tillfällige bostadsministern i övergångsregeringen Peter Eriksson, MP, ställer sig dock tveksam till utredningens förslag, och kommer i nuläget inte att lägga fram förslaget.

Förslaget i utredningen "Ett snabbare bostadsbyggande" innebär att markägare inte ska få någon ersättning för mark som exproprieras.

Äntligen på väg! NYA SUZUKI VITARA 4x4

Med nya Vitara kommer du alltid fram, oavsett väglag. Vitara är en riktig fyrhjulsdriven SUV, dessutom utrustad med klassledande säkerhet som standard. I nya Vitara finns autobroms med fotgängaravkänning, filbytes- och trötthetsvarnare samt trafikskyltsigenkänning. Den har även dödvinkelvarnare och varning för bakomvarande trafik när du backar.

Nya Vitara - för en resa utan kompromisser.

LANSERINGSPRIS
FRÅN
199.900:-*
ORD. CIRKAPRIS
FRÅN 214.900:-

PRIVATLEASA
NYA VITARA FRÅN
2.495:-
PER MÅNAD**
INKL. SERVICE

Bränsleförbr. bl. körning 5,7-6,3 l/100 km. CO₂ 129-143 g/km. 3 års nybilsgaranti, 3 års vagnskadegaranti, 3 års assistans och 12 års garanti mot genomrostning. *Rekommenderat lanseringspris. Varje återförsäljare äger rätt att sätta sitt eget pris. Gäller order tecknade t.o.m. 31/12 2018 och kan ej kombineras med andra rabatter eller erbj. **Priser och villkor är giltiga fr. o. m. 1/11 2018. 0 kr kontant, månadskostnad utifrån modell, 36 månader, 4500 mil under leasingperioden, övermil debiteras enligt avtal. Kostnader för ev. tillval tillkommer. Vid avtalstidens slut återlämnas bilen till din återförsäljare. Ord. uppläggnings- och avavgift tillkommer. Hyresgivare och garant för restvärdet är DNB Bank ASA. Med reservation för sedvanlig kreditprövning. I hyran ingår serviceavtal av bilen enligt Suzuki Sveriges serviceschema. Bilen på bilden kan vara extrautrustad.

Plogstigen 2, Strängnäs, 0152-13485

Mått Johanssons väg 30, Eskilstuna, 016-133960

Linnégatan 29, Norrköping, 011-10 27 55

Assa börjar tillverka låscylindrar i Eskilstuna

Den danska fabriken flyttades till Eskilstuna i oktober och den 22 november flyttas den norska tillverkningen av cylindrar till Eskilstuna.

Assa Abloy kommer att göra investeringar på minst 50 miljoner kronor i Eskilstuna och bygga en toppmodern produktionsanläggning, berättar Ulf Sjölund.

– Vi investerar och renoverar gamla lokaler, säger han.

Redan på måndagen den 26 november kommer Assa Abloy börja tillverkningen av cylindrar för den norska marknaden i Eskilstuna.

Assa flyttade sin låscylindertillverkning från Danmark till Eskilstuna i slutet av

Den nya satstningen kan ge 100 nya jobb, uppger Eskilstuna Kuriren.

Presentera dina tankar och idéer om landsbygden

Landsbygden och dess utveckling fram till år 2030 står i fokus när Eskilstuna kommun bjuder in till medborgardialog på måndag, den 26 november. Alla är välkomna.

– Mötet har flera syften. Framför allt vill vi ha en dialog om landsbygden och väcka nya idéer. Vi från kommunen vill också höra vilka frågor som är prioriterade för dem som bor och verkar i kommunen så att vi kan ha med dem i vårt långsiktiga utvecklingsarbete, säger Kristina Nyström, kommunstrateg med inriktning samhällsbyggnad.

Medborgardialogen görs i samarbete med Leader Södermanland som kommer att finnas på plats och prata om de olika stöd man kan söka inom landsbyggdutveckling.

Författaren och föreläsaren Teo Hären kommer i sin tur att prata om kreativitet och den ofta felaktiga bilden av landsbygden.

– Deltagarna kommer också få chansen att ställa konkreta frågor. Vi kommer att ha en bredbandsamordnare på plats bland annat och ett klotterplank där man kan skriva av sig sina tankar, säger Kristina Nyström.

Sista anmälningsdag för medborgardialogen var från början satt till 21 november, men Eskilstuna kommun hälsar att det är helt okej att efteranmäla sig om man är intresserad.

Nytt vatten i Flen

I två år har arbetet med nya vattenledningar från Katrineholm till Flen pågått. Flens nuvarande vatten kommer från Båven och har rykte om sig att ha en "lite unken smak" men det nya vattnet kanske kommer som en julklapp eller åtminstone till nyår.

Enligt Sörmland Vatten har arbetet gett resultat, det återstår enbart kontroller för att säkerställa kranvattnets kvalitet. Det nya vattnet kommer att ha lägre temperaturen och vara hårdare än det nuvarande.

Anmälningar om vanvård ökar rejält

Anmälningar om vanvårdade hundar och katter ökar i Sörmland. Hittills i år har det kommit in ett hundratal fler anmälningar än förra året.

– En del av förklaringen kan vara att media skrev en hel del om att länsstyrelsen skulle ta över ansvaret för djurskyddet den 1 juni. Men det handlar också om ett hårdare samhällsklimat, säger Ulrike Segerström.

Hon är djurskyddshandläggare och samordnare för djurskyddet på Länsstyrelsen Södermanland. I regel in kommer det mellan 300 och 400 anmälningar på ett år om sällskapsdjur som far illa i Sörmland, majoriteten handlar om hundar och katter. Ulrike Segerström säger att ökningen av antalet anmälningar har varit betydande i år.

– Vi kan se att fler utsatta människor som tycker om att ha sällskapsdjur, inte klarar ekonomin eller ansvaret att ha djur. Det är smutsigt, det kanske inte finns mat. Djur som är sjuka får inte komma till veterinär.

Hon säger att när samhället blir hårdare drabbas de svagaste. Ibland handlar det om ren misär för både djur och djurägare.

– I somras övergav någon en hund på en badplats. Den satt där och väntade. Vi fick omhänderta den. Det är inte så vanligt, åtminstone inte när det gäller hundar.

Länsstyrelsen går igenom alla ärenden som kommer in, men nästan hälften av anmälningarna anses obefogade.

– Vi måste använda våra resurser på rätt sätt. När vi inte tycker det behövs ett besök skickar vi brev eller ringer till djurägaren.

Ulrika Beckman och Spot har hittat varandra. Han behövde ett nytt hem och hon ville ge en behövande hund ett hem och fick "den bästa matchningen".

När djur omhändertas kopplas veterinär och uppställningsplats in. De fakturerar länsstyrelsen som betalar de enskilda fakturorna, sedan gör länsstyrelsen en samlad faktura med alla kostnader som skickas till den förra djurhållaren.

De djur som inte avlivas flyttar till nya hem. Ibland auktionerar länsstyrelsen ut dem men för det mesta hittar djurhemmet en ägare.

Ulrika Beckman i Stallarholmen hittade sin hund Spot på ett hundstall, men inte i Sverige utan på Irland.

Hennes kompis arbetar där och förstod att Spot och Ulrika skulle vara en perfekt matchning.

– Jag känner väldigt stort engagemang och empati för hennes arbete. Därför kändes bra att adoptera en hund som faktiskt saknar ett hem, säger hon.

Friends for ever heter hundhemmet på Irland. Ulrika Beckman fick svara på frågor om sitt hundintresse och sin levnadsstil. Hundens undersöktes av veterinär och kastrerades.

– För mig är Spot perfekt. Det

»I somras övergav någon en hund på en badplats. Den satt där och väntade.«

var min kompis som träffade Spot på Irland som förstod att vi skulle passa varandra.

Spot fick stanna på ett jourhem i Sverige innan de fick hämta hem honom.

– Min man var lite tveksam innan vi träffade Spot, men när vi satt på jourhemmet och fikade lade Spot huvudet i knät på honom som om Spot kände på sig att det krävdes lite övertalning, berättar hon.

Nu har Spot varit Ulrika Beckmans hund i fyra år. Hon har butik i Stallarholmen och Spot följer med henne dit varje dag.

– Han är underbar. Häromdagen kom det in en kund som frågade efter Spot, när jag sa att han var inte med sa kunden att han skulle komma tillbaka en annan dag, säger hon och skrattar.

KARINA FRÖLUND

Välkommen till
Sörmlands ledande leverantör
av badrumsrenoveringar och braskvärm!

Kom ihåg att utnyttja ROT-avdraget!

Kostnadsfria offerter!
Vi lämnar alltid fasta priser och vi erbjuder räntefri avbetalning.

KAMIN & KAKEL

Videvägen 2, Katrineholm
Tel. 0150-517 40 • www.kaminkakel.se

eld
Kaminer & Skorstenar

Kakel Palatset

behörig vättrum

Bad & Värme
Allt för ditt badrum

TAPWELL TVM7200 Takduschpaket

Installerat-och-klart-pris*
6 951:- inkl. ROT
Endast takdusch 5 595:-

Spara 2 400:- Ord. Installerat-och-klart-pris: 9 351:-
*Pris gäller om ROT-avdrag medges.

Se alla kampanjer på
www.bad-varme.se

Bad & Värme KAMIN & KAKEL KATRINEHOLM

SPARA
upp till **5.000:-**

Contura

CONTURA 556T Style
Ord. pris 25.900:-
JUST NU 23.900:-
Spara 2.000:-

Gäller t.o.m 25 november 2018

Premodul
by Contura

"Vi måste bli bättre på att låsa in våra saker"

Göran Bengtsson på Malsta gård i Flen har blivit bestulen på grejer för 170 000 kronor det senaste året. Han är inte ensam om att vara utsatt för stölder på landsbygden. Nu har han definitivt tröttnat och vill se ett stopp på stölderna.

Göran Bengtsson har blivit av med verktyg, sågar och delar till skogsmaskiner.

– Jag är hårt drabbad av stölder, precis som många andra i Sörmland som blivit av med verktyg, motorsågar, fyrhjulingar, diesel och maskindelar. Även byggarbetsplatser blir av med verktyg.

Han vill se en lösning på problemen och tror att samarbete är det bästa sättet.

– När man jobbar och sliter hårt om dagarna så behöver man få sova om nätterna. Att komma hem och se dörren uppbruten eller fönstret krossat är frustrerande. Det är lätt att bägaren rinner över.

Tillsammans med LRF Flen bjuder han därför in alla intresserade till samarbete mot stölder.

Företagare och privatpersoner, lantbrukare och sommarstugeägare.

– Vi måste bli bättre på att låsa in våra saker på rätt sätt. Idag är

»Med modern teknik, sändare, spårningsutrustning, kameror samt digitala nätverk kan man nå hundratal grannar på någon sekund.«

det ett dukat smörgåsbord för kriminella där det är alldeles för lätt att åka ut och plocka åt sig grejer. Många gånger sker flera stölder i samma område, samma natt och innan någon hunnit vakna är de stulna sakerna ute ur landet.

Den fjärde december är det möte i Vadsbro-Blacksta föreningsgård.

Polis, försäkringsbolag, lås- och larmfirmor, kameraförsäljare, erfarna grannsamverkare och andra som kan bidra med idéer, tips, råd och kunskap om hur man kan förebygga för att hindra tjuvarna är inbjudna.

– Med modern teknik, sändare, spårningsutrustning, kameror samt digitala nätverk kan man nå hundratal grannar på någon sekund.

Enligt Brottsförebyggande rådet, Brå, är inte brottslighet slumpmässig utan den uppträder enligt vissa mönster.

Göran Bengtsson har fått nog av stölder. Nu bjuder han och LRF Flen in till samarbete mot tjuvarna.

FOTO: LESZEK REKOWSKI

– Om vi samarbetar och har ett kraftigt nätverk så skyddar det oss alla. Målet är att minimera allt utrymme som finns för de kriminella att verka. Ju säkrare system desto säkrare blir hela Sörmland. Och enligt Brå:s statistik gör

det skillnad med förebyggande åtgärder som grannsamverkan, att öka bevakningen och att förändra platsen för att försvåra för tjuven.

– Många upplever sig helt maktlösa. Först drabbas man av

stölder sedan höjs försäkringspremierna. Kostnader för samhället ökar. Men jag tycker det är viktigt att vi agerar och gör vad vi kan för att sätta stopp för stölderna, säger Göran Bengtsson.

KARINA FRÖLUND

"Har du mammas jacka idag?"

Jag småler lite inombords när den snart 90-årige mannen kommer gående i svart täckkappa, hittad i någon bortglömd garderob.

Tills jag rannsakar mig själv. Varför inte använda ett snyggt, fräscht kvalitetsplagg i rätt storlek – när det dessutom finns hemma.

Vi svenskar lär köpa 13 kilo kläder om året och slänga 8 kilo varje år. En tredjedel av det som hänger i garderoben använder vi aldrig. För många är det nog lågt räknat.

Och nu är det dags för köpfest igen. Black Friday – det amerikanska marknadsföringskneppet har snabbt expanderat till fredag hela veckan. Dags att passa på att bygga på elektronikberget, kanske kan man hitta en ny garderob till nedsatt pris för att få plats med alla kläder som inte behövs. Vi kan tänka på överkonsumtionen, elektronikskrot dumpat i tredje världen och klimatkrisen en annan gång. Kanske...

Samtidigt finns det en växande grupp som garanterat inte trängs i extra kvällsöppna svartafredagaffärer. De väljer hellre en shoppingtur till Dubai eller varför inte en förlängd kvalitetsweekend på Cap Verdeöarna. Klyftan mellan nord och syd finns kvar, men även inom de rika länderna blir skillnaderna allt större. Vi i Sverige ligger i frontlinjen med snabbt ökande grupp snuskigt rika.

De fem multimiljardärer ur den amerikanske finanseliten som bjöd in en professor från ett New Yorkuniversitet tänkte på riskerna. De betalade honom en halv årslön för att under någon timme hjälpa dem svara på överlevnadsfrågor. Vilken

region kommer påverkas minst av klimatkrisen – Nya Zeeland eller Alaska? Vad ska man satsa på för betalningsmedel när de vanliga valutorna blivit värdelösa? Hur får man sina säkerhetsstyrkor att förbli lojala när de ska bevaka bunkrarna och matförråden som de rika naturligtvis har lagt upp. De såg risken att övriga befolkningen rätt som det är kommer att reagera mot orättvisorna.

De är fullt medvetna om klimatfrågan. Havsytehöjning och bränder är läskiga för ägare till exklusiva strandvillor, men de har inga planer på att bidra till en samhällslösning. De förbereder sig för apokalypsen.

Här hemma finns en motrörelse – än så länge i det lilla formatet. Den firade White Monday och det handlar inte om att hålla sig borta från alkoholen, utan om att återanvända, laga och låta resurserna cirkulera. Att våga vågra vrakpriser.

Kanske kan vi istället samla några vänner på fredag och sondera möjligheterna för en jämlik och hållbar framtid.

LENA NÄSLUND

Det är snart bara en månad tills dagarna blir längre

Det är andra halvan av november och fortfarande vattenbrist. Skrämmande!

Sörmlandsbygden har sex fristående krönikörer. Analys och ställningstaganden i texten är skribentens.

Fler borrar efter vatten

– Många säger att det inte går längre. De är sparsamma och har hoppats, men torka två år i rad har lett till att många måste borra efter vatten, säger Peter Dunkhols på Lebam Brunnsborrning i Vagnhärad.

Företaget borrar brunnar i hela Sörmland. Drygt en miljon permanentboende och ungefär lika många fritidsboende har sin dricksvattenförsörjning från egen brunn.

Enligt Dominika Rydel, vd för Brunnsborrarnas branschorganisation Avanti är trycket hårt över hela landet.

– Det var en stor uppgång 2017 som fortfarande håller i sig. Det brukar lugna ner sig mitt i sommaren, men inte i år.

Dominika Rydel säger att lantbrukare som saknat vatten till djur har prioriterats, men att det överhuvudtaget är många som behöver en borrbrunn.

Peter Dunkhols i Vagnhärad säger att det vanliga är att fastighetsägaren har en grävd brunn på som är mellan fem och sju meter djup och det räcker inte längre.

– Ett exempel är ett ställe som jag ska till på måndag. Fastighetsägaren har varit sparsam och klarat sommaren, men nu går det inte längre. De har fått dragit en strädgårdslang från grannen som borrade brunn förra året, säger han.

Enligt Peter Dunkhols kostar det ungefär 70 000 kronor inklusive moms att borra brunn, om det inte är väldigt långt ner till vattnet.

Christian Dunkhols på Lebam borrar brunnar runt om i Sörmland.

FOTO: PRIVAT

Årets julklapp - loppisfyndet

Årets julklapp 2018 är det återvunna plagget enligt HUI research. Enligt HUI speglar de svenska konsumenternas intresse för nya hållbara alternativ och ökande oro för klimat och miljö. Med det återvunna plagget fångas en tidsanda där nya affärsmödel och tekniska innovationer föds och tillsammans skapar en mer hållbar konsumtion. Årets julklapp 2017 var elcykeln.

Återvinningen ökar i Sverige

Svensken är duktig på att källsortera och lämna till återvinning. Återvinningen av förpackningar ökade under förra året, visar nya siffror från Naturvårdsverket.

72 procent av förpackningarna materialåtervanns under 2017, vilket innebär att Sverige med god marginal klarar det uppsatta målet på 55 procent.

Men för exempelvis PET-flaskor är inte målet uppnått. Visserligen kom 84 procent av PET-förpackningarna tillbaka, men målet var 90 procent.

Plastförpackningar återvanns till 44 procent under förra året, vilket med marginal översteg målet på 30 procent. Glasförpackningar är det vi är bäst på att bära till återvinningen – hela 93 procent kommer tillbaka.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Omid Rezvani, ordförande för Spelberoendegruppen, har själv varit spelberoende. Bilden är ett kollage

SPELBEROENDEGRUPPEN/ISTOCK

FOTO:

”Det kan gå fort att radera ett liv”

I butiken, framför datorn eller i mobilen. Det är lätt att spela om pengar idag och det spelas för miljarder kronor i Sverige varje år. Bara i Sörmland spelas det för hundratals miljoner. Men för många kan spelandet bli ett problem.

– Bra internet har gjort att vi kan spela överallt, säger Omid Rezvani, ordförande för Spelberoendegruppen.

Enligt Folkhälsomyndigheten lever cirka 134 000 svenskar i dag med ett spelproblem. För 31 000 av dessa är läget allvarligt.

Sedan den 1 januari i år ingår problem med spel om pengar i socialtjänstlagen samt i hälso- och sjukvårdslagen. Det innebär att kommunen och landstinget numera ansvarar för att förebygga spelproblem samt erbjuda stöd och behandling.

Nyligen anordnade Länsstyrelsen en utbildningsdag för de kommun- och landstingsanställda i Sörmland.

– Vi gjorde en undersökning nyligen och då kom det fram att det fanns ett behov av mer kunskap, säger Elin Schelin, alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel-samordnare vid länsstyrelsen.

– Hur god kunskapen är kring spelmissbruk varierar mellan länets kommuner. Lagen har ju inte funnits så länge.

En undersökning gjord av lotteriinspektionen 2017 visar att två av tre svenskar spelar om pengar. Och det handlar om stora summor totalt sett. Förra året hade de svenska spelaktörerna en brut-

toomsättning på 48 miljarder kronor enligt lotteriinspektionen. Då är heller inte de spelbolag som saknar svenskt tillstånd inräknade.

I dag finns mängder av spelbolag att välja mellan. Och de syns överallt – i tidningar, i radio och i tv.

– De för en mycket aggressiv marknadsföring, säger Omid Rezvani, ordförande för den ideella riksorganisationen Spelberoendegruppen.

Spelberoendegruppen bildades av bland annat Omid (som själv varit spelberoende) år 2007. Spelberoendegruppen finns idag på elva platser runt om i Sverige, bland annat i Eskilstuna. Syftet med organisationen är att erbjuda stöd för spelberoende och dess anhöriga genom självhjälpsverksamhet.

– Hos oss får man träffa personer som känner likadant. Man blir förstörd. Vi stöttar varandra, och eftersom vi alla är eller har varit i samma situation så sitter vi på väldigt mycket kunskap, säger Omid.

Vilka är det som söker hjälp hos er?

– Det går inte att säga hur en typisk spelberoende ser ut. Det är väldigt olika. Under mina elva år har jag träffat allt från unga till gamla – från psykologer till storföretagare.

Ändå finns det några mönster som Omid märkt av de senaste åren. Bland annat att det är allt fler yngre kvinnor som söker hjälp för sitt spelmissbruk.

– Jag tror det framför allt beror på den ökade tillgängligheten, men den påverkar såväl män som kvinnor. Tack vare bra internet

kan vi spela överallt. Du kan ha ett barn i famnen och spela i mobilen samtidigt, säger Omid.

– För det andra tror jag det beror på en allt mer riktad marknadsföring. De senaste fem-tio åren har allt mer reklam börjat riktas direkt mot kvinnor.

En annan tendens Spelberoendegruppen märker av är att dagens spelmissbrukare, med de möjligheter och lockelser som finns, riskerar att hamna i en ond spiral väldigt fort. Ofta krävs det bara några månader – sedan kan livet vara vänt upp och ner.

– Med de spel som finns idag, tillgängligheten, och möjlighet till snabba lån så går det att radera ett liv mycket fortare i dag. Det folk spelade bort på tio år förut, spelar de bort på ett år idag, säger Omid.

Men det finns ljuspunkter. Omid uppmanar alla som har problem med spelande att söka hjälp. Till skillnad från när han själv var fast i ett spelberoende för elva år sedan finns det idag mycket stöd att få om man vill.

– Jag höll mitt missbruk hemligt i flera år eftersom jag skämdes så mycket. Då blev man hånad som spelmissbrukare. Det fanns inte samma kunskap. Tänk om jag hade läst något i tidningen om spelmissbruk då? Då hade jag nog sökt hjälp tidigare.

ERIK INGE

FAKTA

Spelberoendegruppens självhjälpsgrupp träffas i Eskilstuna på onsdagar. Mötena är kostnadsfria och alla i länet är välkomna till gruppens möten.

DÄCKTEAM
Däckcentrum
 i Flen AB
 0157-511 80
 Taljavägen 2 C
 (jämte bilprovningen)
 642 91 Flen

Här kan du
FYNDA!
 sveaborsen.se

Tilläggsisolera vinden och minska din
 värmekostnad rejält, samtidigt ökar du
 värdet på din fastighet.
 0155-28 56 10 • hjertqvist@mb-isolering.se

ISOLERING AB
 Lösulls-Specialisten

Företaget är miljö- och kvalitetscertifierat

BEHÖRIG
 LÖSULL

Vill du bli av
 med stubbarna
 i din trädgård?
Vi har lösningen!

För mer info besök:
www.stubbfrasnig.nu
 eller ring
 0705-37 37 38

**Westrings
 Urmakeri**

Utför alla
 reparationer.
 Hämtar & lämnar.

**Behmbrogatan 5 C
 NYKÖPING
 Bryggeriet
 0768-837 021**

Kläder & Skor...
 Vår specialité!
 "Har letat överallt... Och så
 finns det på Hulo"
 vanligt kundtitat

HULO Ladan
 INVID TROSAAN I VAGNHÄRAD

PRIVAT SERVICE
 Det är inte "HÖ" i alla Lador
 0156-10 600

FÄRETAG SERVICE

Läkarmissionen
 WebaidShop.se

SKA DU UTOMLANDS?

Vi hjälper dig med
 internationella körkort

Motormännen

Eija 070-5801946
 Gerd 070-3787471
 Motormännens Lokalklubb
 Katrineholm-Flen-Vingåker

Fimpa gärna
 Men gör det i en askkopp.

HÅLL SVERIGE RENT

Graverade skyltar
 Märkskyltar • Dörrskyltar • Namnskyltar
 Hänvisningsskyltar • Aluminium • Trä
 Efter egna önskemål
 Kontakta Roland Geiborg för info & referenser

Rolles Skyltar

Åsen Larslund, Valla • 070-5546315 • info@rollesskyltar.se

"JAG GRÄVER VAD DU KRÄVER"
 www.lebro.se

TRAKTOR-GRÄVARE
 Nu även bandgrävare
 och minigrävare
 Specialité: INFILTRATIONER

Lebro Entreprenad & Transport AB
 Tel. 0158-310 26 • Biltel. 070-652 93 84, 070-725 35 35

Välkommen till
Barbros Café
 vid Ingvaldstorp Trädgård
 Katrineholm

Öppet
 Mån-Fre 10-17
 Lör-Sön 10-16

Smarriga mackor, mycket hembakat och gott kaffe.

Telefon 070-696 09 26

Känga Terranova
 1199:-

Fodrad jacka varsel
 699:-

Pilotjacka
 369:-

Vi har även:

Priserna är exkl. moms.

TOTAL
 skydd & underhåll

Östertorpsvägen 22, FLEN • 0157-154 50
 Måndag-torsdag 8-17, fredag 8-16
 Lunchstängt 12-13 • total.order@telia.com

STARTA EN
 EGEN INSAMLING
 SOM RÄDDAR LIV

Mamma
 Cancerfonden

Butiken med brett sortiment!

Redback boots med stålhätta 1495:-	Chelsea Classic (ord 850:-) Nu 795:-	Hushållspapper Katrin Basic. 1 bal/32 rullar (ord 279:-) 229:-
Flanellskjorta Gambler- olika färger 99:-	Lucernpellets 25 kg 210:-	Toalettpapper Katrin Basic 42 rullar 1 bal (ord 279:-) 199:-
Canada Jacka med dragkedja Varmfordrad, storlek M-XXXL 299:-	Solrosfrön 15 kg 179:-	

www.lindmans.nu • Må-fr 9.00-17.00, Lö 10.00-13.00 • www.grene-agro.se

LINDMANS MASKIN AB
 Sjögöle Skola, Baggetorp. Tel: 0150-222 97

Julinspiration
 En upplevelse utöver det vanliga

Hyacinter
 Vita, blå och rosa
14.90:-
 ord 19.90:-

Dörrkransar
 i många modeller
 Pris från **139:-**

24/11 Lördag
 extra öppet 10-16
 Tomten önskar alla barn God Jul med en överraskning! mellan kl 12-14.
 Vi bjuder på pepparkaka, glögg och saft till barnen hela dagen.

KUPP!
 En
 Höjd ca 1 m
99:-
 ord 149:-

TILL FÅGLARNA

Solrosfrö 20 kg 199:- (ord 229:-)	Talgbollar 30 pack i hink 59:-	Solrosfrö skalade 3kg 119:- i hink
--	--	---

Adventsstjärna
 Kanonfinal!
29.90:-
 Köp 3 för 69:-

Ingvaldstorp
 Trädgårdsodling

Solrosfrö 2,5 kg 59:- i hink Hampfrö 3 kg 139:- i hink
 Jordnötter 5 liter 139:- i hink

Erbjudande gäller till 2/12.
 0150-320 02 • www.ingvaldstorp.se
 Vardagar 9-18 • Lör - Sön 10-14 • 17 km från K-holm väg 52 mot Nyköping

8-11: Bengt letade noga efter rätt rening av avloppet (8), **Skippa flyget - gör en annorlunda weekendresa med sovsäck och morakniv (10).** Miljöranking - var på listan hamnar din kommun? (11).

Under växtligheten finns Bengt Wallers (t v) reningsverk. Här tillsammans med Johan Karlsson och Tony Rosander från Alnarp Cleanwater.

FOTO: ERIK INGE

Spolar med biorening

Just nu inventeras enskilda avlopp på många platser i Sörmland. Så gott som alla måste bytas ut. Men vad ska man välja? Bengt Waller från Fiskeboda valde ett bioreningsverk.

Det ser ut som en större rabatt men under grönskan, och några meter under marken, pågår en biologisk reningprocess helt utan kemikalier.

– Jag var ute efter ett reningsverk som var snyggt, självgående och som inte förstörde fosfor, säger Bengt Waller.

Det har gått fyra år sedan Bengt bytte avlopp och än så länge är han nöjd. Det var han inte när processen inleddes.

– Kommunen tvingade mig att byta. Jag var förbannad till en början för jag tyckte att jag hade ett

fungerande avlopp. Jag försökte dra ut på det hela och trodde att allt skulle rinna ut i sanden. Men så blev det inte. Till slut ställde kommunen ett ultimatum, säger Bengt.

Skulle han inte göra något åt avloppet skulle han få böta.

Bengt gjorde därför ett grundligt arbete och dammsög avloppsmarknaden på olika alternativ. 1,5 år tog det. Till slut fastnade han för ett bioreningsverk och skickade in sin tillståndsansökan till miljökontoret.

Men först blev svaret ett nej.

– De kände inte till den här typen av lösning och de hade inga värden att gå efter. De tyckte att jag skulle välja något annat. Jag frågade dem vad de tyckte att jag skulle välja men fick jag svaret att ”det kan vi inte säga”.

Det är kommunens miljökontor

som godkänner enskilda avlopps-lösningar, men de får inte vägleda fastighetsägaren i valet av lösning. I Bengts fall slutade det med att företaget i fråga, Alnarp Cleanwater, själva tog kontakt med Katrineholms kommun.

– För många fastighetsägare är det här en svår process. Många kommuner har olika idéer, säger Tony Rosander på Alnarp Cleanwater.

Sedan godkännandet har dock arbetet med avloppet gått smärtfritt. Bengt är nöjd med sitt bioreningsverk. Tony Rosander berättar med några enkla steg hur systemet fungerar.

– Bengt har en fungerande trekammarbrunn. Vätskan från trekammarbrunnen går sedan vidare till en pumpbrunn som i små duttar pumpar vätskan vidare till reningsverket.

»Jag försökte dra ut på det hela och trodde att allt skulle rinna ut i sanden«

Reningsverkes ”burk” är två meter djupt, har en diameter på två meter och är fylld med perforerade rör.

– Det blir en jättestor anläggningsyta för mikroorganismer, biohud och så vidare. Tillsammans med växterna sköter de reningen av vattnet. Några kemikalier används inte och växterna lagrar fosfor och kväve.

Vattnet i reningsverket syresätts också med en luftpump för att få en gynnsam miljö för mikroorganismerna.

I Sverige finns det ungefär 691000 små avloppsanläggning-

ar som har vattentolett ansluten, men inte är kopplade till kommunala reningsverk. Av de har 180000 en slamavskiljare utan någon egentlig rening.

Mellan 20 och 25 fastighetsägare med små avlopp överklagar kommunens beslut varje år för att de måste byta avloppsanläggning.

– Majoriteten som överklagar kommunens beslut vill inte investera i en ny avloppsanläggning, utan skriver att de har en anläggning som var godkänd på 1970- eller 80-talet, säger Monika Ktunegård, jurist på länsstyrelsen i Sörmland.

Men det är inte så ofta som länsstyrelsen ger fastighetsägaren rätt.

– Jag kommer i håg något fall där vi ansåg att kommunen ställde för hårda krav på reningen.

ERIK INGE

Grus för alla behov
STORT som smått!

TORGNY LUNDQVIST ÅKERI
 0730-33 48 93
www.torgnylundqvistakeri.com

Lundbergs
 UR - GULD - OPTIK

UR & GULD-REPARATIONER
EGEN VERKSTAD
ÄVEN ANTIKA UR

Öppet tis, ons, tors kl 10 - 17
 Harpsundsvägen 3 Mellösa
070-520 11 22

färg & fiber

KONSTNÄRSMATERIAL & INRAMNINGAR
0707-47 03 24
 mabbe@yxta.se
 Öppet: Enligt överenskommelse

MALMs MÅLERI

Rödfärgning - Färgförsäljning

Falu rödfärg

Uthyses:
 Skylift • Byggställning
 Färgsprutor

0157-409 30, 072-306 11 42 • Flen

Julmarknads-erbjudande!

Vi har Scouternas adventskalender och almanacka 2019

VÄLJ 4 POKET BETALA FÖR 3

VÄLJ 2 PYSSEL- & MÅLARBÖCKER, FÅ TUSCHPENNOR PÅ KÖPET!

GNESTA BOKHANDEL

Vardagar 10-18 • Lör 10-14
 Stora Torget, Gnesta
 0158-100 41

Avancerad trädfällning. Ris och virkeshantering. Skotning.

HAMMARSTUGANS TRÄD & TRÄDGÅRD AB

Gustav Dyvling
 0158-213 21
 Hammarstugan, Gnesta

VI FÅR DITT BYGGE ATT SNURRA!

Vi på Woody Bygg & Interiör erbjuder en mängd tjänster som du kan utnyttja för att ditt byggprojekt ska bli enklare, roligare och mer kostnadseffektivt!

- LÄGENHETSPACKAT
- KRANLYFT
- FÄRGBRYTNING
- TRANSPORT & LEVERANS
- BYGGRÅDGIVNING
- SLÄP
- SÄGSERVICE

VI FÅR BYGGET ATT SNURRA

Tjänsten "Släp" finns endast tillgänglig i Vingåker.
 Slå oss en signal eller läs mer om våra tjänster på woody.se/tjanster

Woody BYGGHANDEL | **BYGG & INTERIÖR**
 KATRINEHOLM • FLEN • VINGÅKER

Katrineholm 0150-487 100
 Flen 0157-154 00
 Vingåker 0151-524 560

Mån-fre 06.45-17.00
 Lördag 09.00-13.00
 Söndag Stängt

Thermia

Dags för ny värmepump
 Bra för din plånbok – och miljön

thermia.se

VINGÅKER 0150-51 81 50 | KATRINEHOLM 0150-66 95 50 | FLEN 0157-244 60

MÄHLQVIST RÖR AB

Köp smart värme från oss!

BraPellets

BraPellets är en del av Sofielundarna i Bettna AB och verkar som träpelletsförsäljare och leverantör till villor och mindre panncentraler.

Pelletsen vi säljer produceras av **Forssjö Pellets**

Sofielundarna

Dämbol Sofielund 2, 0150-300 04
 Etablerad 1926

Vet du och din familj vad ni ska göra om det börjar brinna?

Gör en jätteenkel brandövning hemma och öka tryggheten för alla i huset.

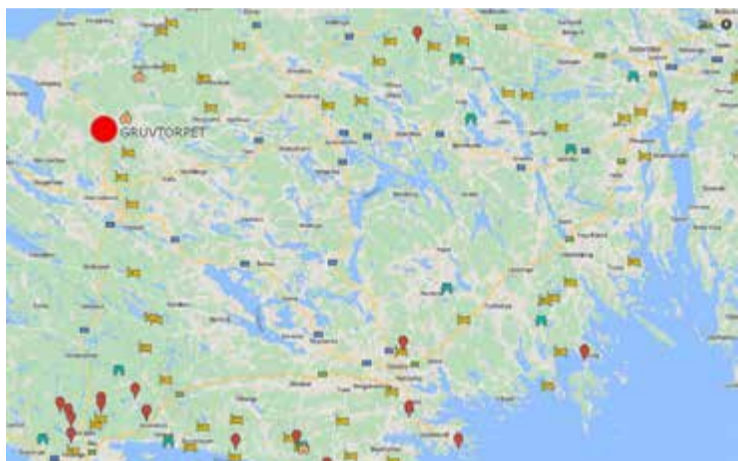
Sveriges största Brandövning
sverigesstorstabrandovning.se

Äta utomhus är en viktig del av en höstlig hemester. Sibbe och Elisabet Widegren grillar.

Det finns gott om ställen att övernatta på i Sörmland.

Det blir snabbt kväll utan elektricitet.

Elmer Widegren är beredd, vem vet vad man kan träffa på ut i skogen.

FOTO: JOHAN ERIKSSON

Höstlig hemester

Man behöver inte åka långt för att uppleva mycket. Sörmland är fullpepprat av äventyr och upplevelser som belastar vare sig plånboken eller miljön. Gruvtorpet är en av cirka åttio platser där vandrare kan finna livets nödort: tak över huvudet, vatten och en eldstad.

Grusvägen slingrar sig genom landskapet, tätt utmed avlödade skogsbackar, runt bergsknallar, mossar och kärr. Här och var dyker de mest otroliga ödehus upp. Mer sällan ser vi en befolkad stuga. Vid en grånad, till synes övergiven, gård smyger en tigrismönstrad katt bland de torra ormbunkarna. Vi stannar bilen och stiger ur, knäpper några kort på de fallfärdiga – men ännu vackra – kåkarna och alla rostiga maskiner.

Plötsligt fladdrar det till bakom en gardin i drängstugan. Va! Bor det någon här ändå? Barnen börjar genast fantisera om spöken. Vi hoppar in i bilen och far raskt vidare mot dagens mål: Gruvtor-

pets raststuga, som ligger ett par mil norr om Katrineholm.

Vi har hittat torpet genom "Vindskyddskartan" på nätet. Där samarbetar entusiaster över hela Sverige med att kartlägga och dokumentera vindskydd, stugor och kojor av andra slag, till glädje för vandrare, luffare och allmänt äventyrslystna.

Bara i Sörmland finns ett 80-tal övernattningsplatser utmärkta på kartan. De flesta är enkla vindskydd som ligger utmed Sörmlandsleden, eller i anslutning till något rekreationsområde.

Gruvtorpet är ett av få "riktiga" hus på kartan. Enligt Vindskyddskartans beskrivning ska det vara en "stuga i fint skick med sängar." Här låg det för länge sedan en

enmansgruva, alltså en gruvanläggning som bemannades av en ensam torpare.

Vi enas om att det måste ha varit en fruktansvärt tuff tillvaro: att dag efter dag, elda, hämta vatten, spräcka berg, och andas sot, alldeles ensam ute i skogen. Ibland lystes väl tillvaron upp med någon resa till smedjor och bruk, långt bort. Ett lass sten till Hälleforsnäs, en välbehövlig sup på världshuset, och så hem till slitet i enmansgruvan.

När vi kommer fram känner vi genast att det är en gammal boplat: långa stenmurar löper längs vägen, och ett resligt vårdträd står i gläntan vid torpet. Den lilla röda raststugan är dock från senare datum. Den känns som en liten sportstuga från 1950- eller 60-talet. I ett av plexiglasfönstren sitter ännu reklam för "Mazetti Quick-Lunch – ett praktiskt och gott mellanmål" enligt skådespelaren, matskribenten och storätaren Erik "Bullen" Berglund.

FAKTA VINDSKYDD OCH NATTHÄRBÄRGEN

Vindskyddskartan är gratis och kan sökas fram på nätet, eller via adressen <https://maps.gonehiking.se/> Där listas endast ställen där man kan övernatta gratis. Vissa platser är utförligt beskrivna, med fotografier och uppgifter om det finns ved, eldstad, med mera. Andra är bara kort beskrivna, eller saknar uppgifter.

Även Sörmlandsledens hemsida har tips på både vindskydd, gratis övernattningsstugor, och enklare boenden mot betalning. <http://www.sormlandsleden.se/>

Torpets inredning består av två väggfasta våningssängar med brädbotten, ett bord med en liten oljelampa och en bänk. Vad mer kan man behöva? Jo, vatten, förstås. En pil visar att vatten finns att hämta hos grannarna på närmaste gård, några hundra meter bort.

Småkillarna sätter genast igång att samla död ved i skogen. Snart är brasan igång och grillpinnarna åker fram. Utöver knastret och fräsandet från de fuktiga grankvistarna är det nästan helt stilla. Lite längre bort klänger och tjattar ett gäng korsnäbbar som apor i granarna. Kottarna rasar från de dignande träden.

Efter några brända korvar leker småkillarna parkour i den trolska skogen. De hoppar över vindfjällen och stubbar, klättrar över mjuka mossklädda stenar och

svingar sig mellan träden. Sen åker täljknivarna fram. Det slöjdas och putsas på trägubbar, dolkar och flera grillpinnar. Sen ska de in i stugan. Ner i sovsäckarna och fram med läseboken. Tiden går fort på ett ställe som Gruvtorpet, trots att attraktionerna är begränsade till det mest essentiella: fixa vatten, hålla fart på elden, leka, läsa och pyssla.

När vi i skymningen lämnar torpet är hela sällskapet inrökt, utlekt och precis lagom mätta. När vi kommer till bilen möts vi av en blådisig måne. Silverskölden reser sig sakta över skogsbrynet, där den sista solen fortfarande glöder mellan stammarna. Vi bestämmer att göra om det här snart igen. Men nästa gång blir det ett besök vid Djupkärrets kollarloja!

JOHAN ERIKSSON

Endast två kommuner – Eskilstuna och Nyköping – har planer och skyddsåtgärder för att säkra den framtida vattenförsörjningen.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Hur miljövänlig är din kommun?

Sörmlands största kommun satsar mest på miljöfrågorna, medan Vingåker hamnar långt ner på listan. Årets miljörankning visar att Sörmland i genomsnitt är ett län med höga miljöambitioner – men frågetecken finns bland annat för den framtida vattenförsörjningen.

Efter ytterligare en sommar med rekordhöga temperaturer och omfattande torka ökar oron för klimatförändringarna. Med detta höjs också kraven på åtgärder, inte bara globalt, utan även lokalt.

De sörmländska kommunerna har stora möjligheter att själva avgöra hur de ska angripa miljöfrågorna. Vissa förhållanden, som avlopp, sophantering och vattenförsörjning regleras genom lagstiftning som alla måste följa.

Men på andra områden finns stort utrymme för lokala politiska initiativ. Det gäller exempelvis möjligheten att köra fossilfritt, investera i solceller och upp-

handla lokalproducerade livsmedel. Kommunernas handlingsfrihet i miljöfrågor är också något som ganska tydligt visar sig i den årliga kommunala miljörankning som utförs av tidningen Aktuell Hållbarhet.

Eskilstuna kommun har sedan länge profilerat sig som en modern, grön kommun. Här finns inte bara en politisk vilja att förbättra miljön, utan också en insikt om miljöns betydelse för kommunens varumärke och attraktionskraft.

Visserligen har Eskilstuna tappat en del på rankingen från den förstaplats som nåddes 2012, men man behåller ändå tätpositionen i Sörmland. Det förklaras delvis av uppmärksammade satsningar som åter-

bruksgallerian Retuna och stadsnära miljöförbättrande rekreationsområden som Ekeby och Balsta våtmarker.

Åtta av nio sörmländska kommuner placerar sig på miljörankningens övre halva. Vingåkers bottenplacering förklaras till stor del av uteblivna enkätsvar. Den som detaljgranskar resultaten ser dock att det finns luckor i regionens miljöarbete.

Endast två kommuner – Eskilstuna och Nyköping – har planer och skyddsåtgärder avsedda att säkra den framtida vattenförsörjningen. Att inte mer görs för att skydda dricksvattnet är en omständighet som kanske bör oroa sörmlänningarna efter den torra och heta sommaren.

JOHAN ERIKSSON

FAKTA: SVERIGES MILJÖBÄSTA KOMMUN

Tidningen Aktuell hållbarhet (tidigare Miljöaktuellt) genomför varje år en stor enkät i hela landet. Data från enkäten kombineras med uppgifter från Vattenmyndigheterna, Boverket, Kolada, Miljöfordon Syd, Ekوماتscentrum, Håll Sverige Rent, Naturskyddsföreningen och SKL. Kommuner som inte besvarar enkäten tas ändå med i rankingen, vilket gör att de förlorar hälften av de poäng som kan fördelas genom utvärderingen.

SKOG & TRÄDGÅRD - ATV MARK-VVS • JAKT

Vi säljer **ASPEN**-bensin

Vi är en auktoriserad verkstad för **Husqvarna** och **STIHL**.

Vi tar även emot båtmotorer, gräsklippare m.m
Välkommen att boka tid för service eller reparation.

Vi har fyllt på lagret med gräsklippare för omgående leverans

 Husqvarna

MASKINCENTER
Sparreholm

0157-304 40 • info@maskincentersparreholm.se

Vi är din regionala revisionsbyrå.

Vi hjälper jordbruksföretag från ax till limpa. På Rådek får du hjälp med investeringskalkyler, redovisning, skattefrågor, generationsskiften och revision. Eller kort sagt fråga oss så hjälper vi dig med ditt problem.

Vi är speciellt kunniga på ägarledda företag.

Vi är idag 75 anställda och finns med fem kontor i Sörmland.

Eskilstuna 016 -13 35 80 Katrineholm 0150-66 29 90
Nyköping 0155 - 46 47 10 Strängnäs 0152 - 224 70
Flen 0157 - 157 90

Läs mer och se våra erbjudanden på www.radek.se

RÅDEK

KULTURSVEPET

Sörmlandsbygden väljer godbitarna ur den kommande veckans kulturprogram i länet.

Fredag 23/11

Vernissage

Konstutställning med verk av Kristina Guetler och Ingrid Brandin.

► Kl 11.00 Pensionärernas hus, Trosa

Fredagslunch

Kulturchefen och författaren Christer Hermansson talar om och läser ur sin nya bok, Cilliman i Florens.

► Kl 12.00 Kulturhuset Multeum, Strängnäs

Lördag 24/11

Vernissage

Pax-tecknaren Henrik Jonsen utbildad vid The Kubert School i Dover, New Jersey ställer ut.

► Kl 12.00 Philp Art, Mariefred

Popmusikhistoria

En musikalisk föreläsning

från popmusikhistoriens utveckling med musikbandet Rogge Roll Duo.

► Kl 12.00 Kulturhuset Multeum, Strängnäs

Söndag 25/11

Höst salong

Allt från bildkonst i form av teckningar och akvareller till hantverk.

► Kl 12.00 Gula Industrihuset, Stallarholmen

Teater

Bäddat för sex - fars i två akter.

► Kl 17.00 Folkets hus, Högsjö

Måndag 26/11

Datorhjälp

Behöver du hjälp med dator, mobil eller surfplattan? Vi hjälper dig.

► Kl 15.00 Katrineholms bibliotek

Teater

Kvinnorna i Gammelbastun - en berättelse om arvet, om platsen och känslan av värdet i att arbeta hårt för andra och mindre för sig själv.

► Kl 16.00 Eskilstuna Teater

Tisdag 27/11

Julsånger

Nymoskören, vid Nyköpings folkhögskola, bjuder på julstämning och julsånger under ledning av Maria Rasmusson.

► Kl 19.00 Östra trädgårdsgatan 3, Nyköping

Sagostund

Lyssna på en saga på biblioteket. Sagostund för barn mellan 3-5 år tillsammans med deras föräldrar.

► Kl 09.30 Biblioteket, Gnesta

Onsdag 28/11

Musik

Fröken Elvis Jul - Elvis bästa låtar på svenska, varvat med bandets egna julpärlor i svängiga arrangemang.

► Kl 19.00 Eskilstuna Teater

Torsdag 29/11

Författarkväll

Anders Sundelin presenterar i samtal med förläggaren Svante Weyler sin bok Diplomaten.

► Kl 18.30 Kulturhuset Multeum, Strängnäs

Bäbisföreläsning

I "Under" möter Nomodaco den allra yngsta publiken från 4 månader till 1 1/2 år och deras medföljande vuxna.

► Kl 10.30 Barnkulturcentrum, Nyköping

sormlandsbygden.se

► Fler evenemangstips hittar du på vår webbplats.

Människorna i centrum

På lördag är det invigning av nya Sörmlands museum i Nyköping, ett bygge för 350 miljoner kronor.

Det är 13 000 kvadratmeter inomhus och 1 000 kvadratmeter utomhus. Det första spadtaget togs i okt 2015 och sedan dess har 575 pålar, 298 dörrar och 4 000 återanvända tegelstenar monterats. Inuti huset finns verkstäder, produktions- och arbetslokaler för museets verksamhet.

– Vi kommer mycket enklare att kunna bygga utställningar här och ta med dem ut, för vi kommer att fortsätta turnera runt i länet, säger Karin Lindvall, chef för länsmuseumet.

Det finns också magasin med 80 000 föremål som ska visas på nya sätt.

– Vi har återgått till att fokusera på mänskliga sammanhang. Våra berättande magasin är uppbyggda runt en familj, ett företag, en gård eller en by.

Karin Lindvall säger att museet ska vara tillgängligt.

– Vi vill att många deltar och delar med sig av sina berättelser.

På 13 000 kvadratmeter finns det plats för stora "berättande" magasin där föremålen är samlade.

FOTO: SÖRMLANDS MUSEUM

Då är det viktigt att vi har relevanta och intressanta utställningar som alla känner sig delaktiga i.

På lördag är det alltså dags för invigning med vernissage av utställningar, seminarier, musikuppträdanden, visningar i berättande magasin, skapande verkstäder och berättarcaféd.

Det går gratisbussar från alla kommuner i länet. Invigningen pågår hela helgen men själva ce-

remonien startar halv elva på lördagen.

På lördagkvällen blir det musik med gruppen Byråkrat, Flens Världsorkester och Maia Hirasawa. På söndagen ger Gittanbandet en familjekonsert och efter den visas filmen Jazzoo-festen. "Rafflande, lite lärorikt och mycket levande" om djur i olika världsdelar, enligt SvD.

KARINA FRÖLUND

Länets barn i utställning

På förskolor runt hela länet snickras och målas det för fullt. Barnboksillustratören och Augustprisvinnaren Sara Lundberg från Eskilstuna leder arbetet.

I den lilla bokhandeln i Mariefred pågår aktiviteterna för fullt. Här hänger Sara Lundberg upp hus som 70 stycken fyra- och femåringar har gjort. Arbetet ska illustrera en stad och genom orten går det en slingrande väg.

Det här kommer att upprepas på flera orter. Och totalt är 700 barn inblandade.

– Allt kommer sedan att, jag tror att det blir i mitten av januari, resultera i en jättestor utställning, säger Sara Lundberg.

Det är Sörmlands Museum som

håller i trådarna men det är Sara Lundberg som är den kreativa ledaren.

– Hela utställningen är baserad på mina "Vita-streck-böcker" som barnen också har fått läsa innan de började skapa själva.

Sara Lundberg är utbildad i USA. Vita streck är hennes bilderboksdebut med både egen text och bild. Den handlar om flickan Vita som målar alla streck mitt på vägen.

– Att få möta alla de här barnen och se hur deras fantasi blommar ut i projektet är helt fantastiskt. Varje litet hus är helt unikt och det är enormt lärorikt för oss alla som är inblandade, säger hon.

Fram till jul visas Mariefredsbarnens alster i bokhandeln och sedan flyttar allt vidare till den ge-

Illustratören och författaren Sara Lundberg sätter samman Mariefredsbarnens verk till en utställning i bokhandeln.

FOTO: LENA MAGNERGÅRD

mensamma stora utställningen.

LENA MAGNERGÅRD

Bästa nervkittlaren utses

På söndag tillkännager Svenska i Eskilstuna årets bästa deckare.

Deckarakademin har överlagt och tillkännager på Eskilstuna stadsbibliotek vilka som tagit hem priset. Det är två pristagare eftersom både årets bästa svenska deckare och till bästa översatta.

FAKTA HÄR ÄR DE NOMINERADE 2018

Årets bästa svenska kriminalroman:
*Vintereld av Anders De La Motte
*Det som göms i snö av Carin Gerhardsen
*Silvrvägen av Stina Jackson
*De vänsterhäntas förening av Håkan Nesser
*Tre timmar av Anders Roslund
Nominerade till årets bästa översatta kriminalroman:
*Hantverkaren Sharon Bolton
*De försvarslösa av Kati Hiekkapelto

*Darktown av Thomas Mullen
*Macbeth av Jo Nesbø
*Vaggvisa av Leila Slimani
25 november
kl. 14.00 - 16.00

Eskilstuna stadsbibliotek Svenska Deckarakademin tillkännager 2018 års pristagare för bästa svenska kriminalroman och bästa till svenska översatta kriminalroman. Fri entré.

BLACK FRIDAY

FYND A MÄRKESKLÄDER HELA VECKAN

19-25
NOVEMBER

UPP TILL
80%
LÄGRE PRIS

VFO.SE

WIDENGRNSVÅGEN 1 VINGÅKER

MÅNDAG-FREDAG 10:00-19:00 LÖRDAG-SÖNDAG 10:00-18:00

Maj-Lis Löow, tidigare invandrarminister

Hon kom att kallas Mariefreds lilla röda

Maj-Lis Löow, kan blicka tillbaka på ett långt politiskt liv. Ständigt i hetluften.

– Jag drar vissa paralleller med dagens politiska situation och 70-talet. Vi befinner oss i en brytningstid.

Historien börjar med två människor som söker efter en bättre tillvaro och utvandrar till Minnesota i USA. Två generationer senare, blir barnbarnet, invandrarminister. Då har farmor och farfar, sedan länge, återvänt till Sverige.

Maj-Lis Löow berättar gärna och detaljerat om sitt politiska liv - och om det privata. Om maken Bengt som hon träffade som 15-åring. Han kom att arbeta inom säkerhetspolisen och karriärerna gick sida vid sida. Det var under en tid när det var vanligare att mannen gjorde karriär än kvinnan. Men jämställdheten var viktigt. I familjen och i hennes politiska gärning.

– Vi tog det steg för steg. Jag förstod ibland att det där med varannan damernas var kämpigt för männen. Då föreslog jag att på alla nya poster kan vi väl ändå jobba under principen varannan damernas. Då gick det lättare, när deras egna positioner inte var hotade. Det kan ju vara bra att ha i åtanke att hälften kvinnor också blir hälften män.

Maj-Lis Löow är nöjd när hon ser tillbaka på sin politiska karriär men det är en fråga hon aldrig fick igenom och som fortfarande gnager.

– Jag trodde verkligen på sex timmars arbetsdag. Men där tog jämställdheten stopp. I stället för att kvinnor jobbar halvtid och männen heltid hade det väl varit bättre, för alla, med sex timmars arbetsdag.

– Men det gick facket aldrig med på. I stället drev de frågan om en sjätte semestervecka, en fråga som också handlade om ar-

betstidsförkortning.

Till Mariefred kom hon med sin nybildade familj på 60-talet. Då var hon rädd för det omtalade småstadsskvallret. Men det var visst inte så farligt. Familjen byggde sig ett hus och Maj-Lis började jobba som guide på den nya turistbyrån. I röd uniform med en röd hatt på huvudet. Det var då hon fick epitetet "Mariefreds lilla röda".

Politiken hade just startat, i köket. Maj-Lis stekte pannkakor, då det knackade på dörren. Det var socialdemokraterna som kom på övertalningsbesök för att Maj-Lis skulle kandidera till stadsfullmäktige i Mariefred.

Sedan blev det riksdagen och en dag ringde statsminister Ingvar Carlsson. Maj-Lis skulle bli invandrarminister - en fruktad post.

– Just då kom det en stor flyktingström till Sverige. Det var som en myrstig med turk-bulgare som gick genom Europa med ett enda mål, Sverige. Vi var helt ovana av situationen med så många asylsökande.

– Tidigare hade vi ju haft arbetskraftinvandring. Men det var på 70-talet och vi nästan raggade hit människor från Europa. Men, nu var det 1989 och vi i regeringen fick problem med alla asylsökande. Vi visste ju knappt något om den här gruppen.

– Till slut satte vi, genom den omtalade Lucia-överenskomsten stopp för den gruppen. Men det var ett tufft beslut och alla blev plötsligt världsmästare i humanitet.

Ser du paralleller med 2015?

– Absolut. Vi i Sverige skulle, då som nu, ha varit snabbare att agera och sätta stopp. Situationen blev ju ohållbar. Ingen vågade strama åt och alla hade åsikter. Men det är också lätt att vara efterklok.

Det är i jämförelse med 70-talet hon ser de stora parallellerna till idag. Då var tonläget högt och debattklimatet passerade till och

MAJ-LIS HELDINE LÖÖW, 82 ÅR

Familj: Maken Bengt (som gick bort för ett tiotal år sedan) och barnen Lena och Lasse. Barnbarn.

Tidigare: Bland många politiska uppdrag bl a ordförande i Socialdemokraternas kvinnoförbund, invandrarminister, ledamot av stadsfullmäktige (det hette så tidigare) i Mariefred och ledamot av EU-parlamentet.

Gör idag: Pensionär. Flitigt engagerad som föreläsare. Simmar 600 meter på 36 minuter - varje vecka.

Gillar: Hundar.

– Visst har jämställdheten tagit stora kliv sedan jag gav mig in i politiken. Jag har fått se en fantastisk utveckling inom det området även om det så kallade "livspusslet" fortfarande är svårlöst, säger Maj-Lis Löow.

FOTO: LENA MAGNERGÅRD

» Alla blev plötsligt världsmästare i humanitet

med anständighetens gränser, även i riksdagen. Ny Demokrati staplade ölbackar och den politiska gatubilden fick ett nytt utseende.

– Det var hårda ord ibland. Men man ska ha klart för sig att Ny Demokrati var betydligt mer harmlösa än Sverigedemokraterna. Greven och Betjäntens budskap var ju sänkt skatt, det var därför

de staplade ölbackar. Främlingsfientligheten kom in senare och var inte alls lika stark.

Greven och Betjänten var ett öknamn för Ny Demokratis ledare Ian Wachtmeister och Bert Carlsson.

– I dag uppskattar jag de partier som orkar stå emot Sverigedemokraterna. Det är helt nödvändigt, titta bara hur det ser ut i Europa.

Nu är du pensionär och sitter på läktaren. Känns det trist?

– Visst hade det varit kul att få vara en fluga på väggen och höra vad som sägs i regeringsförhandlingarna. Men rent privat skulle jag väl säga att jag gör en Kristersson, jag håller igång och kör ända in kaklet.

LENA MAGNERGÅRD

Oss kan du räkna med i skogen.

Som Sveriges största skogsägare känner vi ett ansvar för att alla vi gör affärer med blir nöjda. Det gäller våra många lokala kunder, entreprenörer vi anlitar och alla privata skogsägare som vi samarbetar med runt om i landet. En bra affär för dig som skogsägare kan handla om att vi plockar fram största möjliga andel timmer ur din skog. Att kvaliteten på arbetet vi gör i skogen är hög. Och att din skog tillsammans med vår egen i slutänden bidrar till klimatsmarta slutprodukter och tillväxt för hela Sverige.

Gör en bra virkesaffär. Kontakta oss!

Carl Westerberg
Katrineholm
0150-137 80

Stefan Wiker
Arboga, Eskilstuna
019-19 50 33

SVEASKOG

Eriksbergsvägen 4 A-D Bo granne med Stadsparken.

Inflyttning
våren
2019

Några hyreslägenheter kvar!
Ring vårt Kundcenter 0150-571 30 eller
mejla bostad@kfab.se

www.kfab.se • Telefon 0150-571 00

Sörmlandsbygden söker reportrar till inlägg och kortare vikariat

Sörmlandsbygden är en prenumererad veckotidning med fokus på landsbygdsfrågor. Vi har prenumeranter över hela Sörmland.

Nu söker vi reportrar till inlägg och kortare vikariat.

Som reporter på Sörmlandsbygden måste du vara bra på att jobba snabbt och självständigt. Du vet hur man hittar jobb en vecka när inget tycks hända, du vet hur man vinklar och skriver rappa texter, du är van vid att fotografera själv, använda sociala medier och du har naturligtvis körkort.

Vi står inför spännande satsningar 2019 och behöver nya reporterkrafter i organisationen.

Mejla oss på bemanning@sveagruppen.se om du är intresserad!

**SÖRMLANDS
BYGDEN**

Sörmlandsbygden är en del av tidningshuset Sveagruppen och har kollektivavtal.

Box 1114, 721 28 Västerås. 021-471 3801. Mail: bemanning@sveagruppen.se

Äger du några av de 11 000 hektar ...

... som behöver gallras
i Sörmland?
Ring oss!

Örjan Isgren	Södertörn	070-584 84 25
Gunnar Engdahl	Gnesta, Trosa	070-531 77 10
Göran Larsson	Katrineholm	070-649 42 39
Victor Hedvall	Tystberga, Nyköping	070-568 49 39
Carl Rådström	Flen	076-269 53 43
Per Skoog	Björkvik, Nyköping	070-665 53 91
Marcus Lundberg	Mariefred, Södertälje	070-584 84 13
Martin Eck	Vingåker, Katrineholm	076-764 01 17
Martin Lindholm	Eskilstuna, Strängnäs	070-676 74 27
Isak Nygren	Eskilstuna, Strängnäs	070-147 53 19

Tillsammans skapar
vi värden

www.holmen.com

HOLMEN

Sörmlandsbygden

SÖRMLANDS BYGGEN

Nu ska vi bli
Sörmlands största
landsbygdstidning

Prenumerera på nya Sörmlandsbygden nu!

Börja prenumerera på Sörmlandsbygden!

Kryssa de alternativ som passar dig och din vän

Jag vill ha ett helår för bara 39 kr/mån. Välj att betala per månad eller helår 449kr. (Ordinarie pris 659 kr/år)

Jag vill ge bort ett helår för bara 39 kr/mån. Välj att betala per månad eller helår 449kr. (Ordinarie pris 659 kr/år)

Jag vill ha ett halvår för bara 269 kr. (Ordinarie pris 369 kr)

Jag vill ge bort ett halvår för bara 269 kr. (Ordinarie pris 369 kr)

Jag vill ha en digital prenumeration helår för 32 kr/mån. Välj att betala per månad eller helår 379 kr. (Ordinarie pris 490 kr)

Jag vill ge bort en digital prenumeration helår för 32 kr/mån. Välj att betala per månad eller helår 379 kr. (Ordinarie pris 490 kr)

OBS! Om du ska ge bort en prenumeration - kom ihåg att fylla i dina egna uppgifter här till vänster.

Namn:

.....

Mottagarens namn:

.....

Adress:

.....

Mottagarens adress:

.....

Telefonnummer:

.....

Mottagarens telefonnummer:

.....

E-post:

.....

Mottagarens E-post:

.....

Erbjudandet gäller t.o.m 28/2 2019. För hushåll som inte haft aktiv prenumeration sedan september 2018.

Du får tidningen i brevlådan varje vecka, och en digital version ingår. Gratis annonsering för privatpersoner.

PORTOT
BETALT!

 Sörmlandsbygden

Sveagruppen Tidnings AB

Svarspost: 720220205

728 05 Västerås

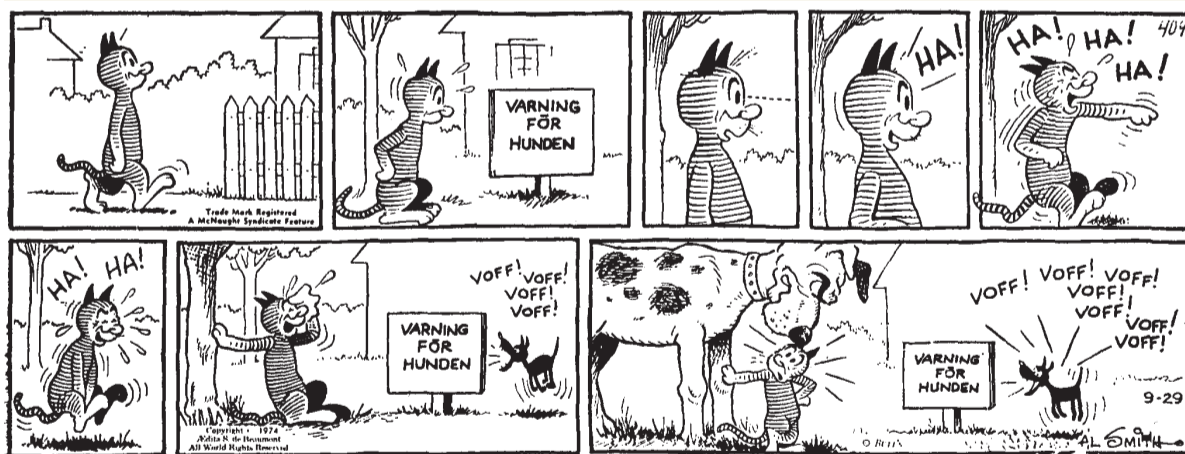
KRYPTO VECKA 47

								1	2		3	1	4	5	6	
							7	8	9	10	6		1	11	12	12
9							6	13		6	1	13		6	14	6
6								8	15	13	1	11	14	12		10
1							6	13	16	10		17	4	14	13	6
13							17	8	10		15	8	10	8	1	
6							17		6	10	8	15		9	6	17
9							10	2		11	5	16	17		3	8
15							11	15	11	13		10	4	1	6	
							14	6	18		18	16		16	10	10
7	19	12	12		5	8	12	12		16	15	11	1	6	10	1
19	10		1	8	19	12	16		20	1	6	9		17	6	13
5	16	13	6	17		11	14	21	2		1	6	9	21		13
	3	11	20	6	17	17		2	14	12	6		10	11	6	6
19	17	17		12	6	17	6		16	14		12	2	14	12	14
18	11	10	16		18	6	9	13		19	9	16	17		12	16

Namn:.....
 Bostadsadress:.....
 Postadress:.....

JÖNSSONS KATT

Så här gör du:

I kryptot motsvarar varje siffra en bestämd bokstav. Det givna ordet hjälper dig att komma i gång med lösandet.

1:a pris: Två trisslotter
 2:a pris: En trisslott.

Skicka lösningen till:
 Sveagruppern Tidnings AB
 Box 1114,
 721 28 Västerås.

Lösningen ska vara tidningen tillhanda senast **3 december**. Märk kuvertet "Krypto 47".

5 FRÅGOR

	5 Poäng	4 Poäng	3 Poäng	2 Poäng	1 Poäng
Sport Ett idrottsår	Ivan Lendl vinner Franska öppna i tennis genom att besegra Mikael Pernfors i finalen. Boris Becker vinner Wimbledon.	Torgny Mogren vinner tre individuella guld i skid-SM. Världscupen tar däremot Gunde Svan hem.	20 år gammal blir Mike Tyson världsmästare i boxningens tungviktsklass. Tomas Johansson vinner VM i tungviktsbrottning.	I EM i bordtennis är dubbel-finalen helsvensk. Sveriges herrar vinner även i lag och singel.	Sverige deltar inte i herrarnas fotbolls-VM som spelas i Mexiko. Argentina slår Västtyskland i finalen.
Geografi Ett land	I detta land flyter floderna Tejo, Douro och Minho fram. Vulkanen Pico höjer sig 2 351 meter över havet.	Landets president heter Marcelo Rebelo de Sousa. Premiärminister är António Costa.	Nejlikerevolutionen som inträffade 1974 gjorde slut på fem decennier av diktatur.	Härifrån kommer musikstilen fado. Landet har också fostrat en nobelpristagare i litteratur, José Saramago.	Är beläget på Iberiska halvön och har landgräns endast mot Spanien. Huvudstad är Lissabon.
Film & tv En film	Denna actionfilm från 1996 har regisserats av Brian De Palma. Ving Rhames gör rollen som Luther Stickell.	I två andra roller ses Emmanuelle Béart som Claire Phelps och Vanessa Redgrave som Max.	Jon Voight spelar Jim Phelps, en agent som får i uppdrag att spåra upp en man vid namn Alexander Golitsyn.	Filmen skulle få många uppföljare, varav en har premiär senare i år. Den har undertiteln Fallout.	Tom Cruise spelar där, liksom i tidigare filmer, Ethan Hunt som arbetar för agentbyrån IMF.
Litteratur En författare	Född i Stockholm 1970. Roman-debuterade 1999 med Var det bra så?	Två andra romaner från denna författares penna har titlarna Duck City och Slutspelat.	Hennes senaste roman handlar om möbelsnickaren Ragnar Johansson.	Hon är en allsidig skribent, som bl a också skriver krönikor för Dagens Nyheter.	För Egenmäktigt förfarande – en roman om kärlek tilldelades hon Augustpriset 2013.
Musik En låt	Utsågs till Årets låt när dansbandspriset Guldklaven delades ut 2005.	När denna låt lämnade listan fick programledaren både många sorgsna mejl och bilder på lyssnare som skålade i champagne.	Ur texten: "Jag vet hur jag får dig att glömma / så bara nuet spelar roll / Så att du skrattar igen".	Låg på Svensktoppen under större delen av 00-talet, mellan 2004 och 2009. Totalt blev det smått otroliga 278 veckor!	Svensktoppens mesta långliggare någonsin är sångerskan Helen Sjöholm tillsammans med Benny Anderssons orkester. Låten?

Veckans HOROSKOP

Vattumannen 21 jan-18 feb

Pengar: Bestäm själv hur du vill använda dina pengar.
 Kärlek: Efter visst grubblande, får du nu en vink om kärleken.
 Arbete: Jobbar du ikapp något får du mer lugn och ro.

Fiskarna 19 feb - 20 mars

Pengar: Försök hejda dig om du får en shopping-attack!
 Kärlek: Ett meddelande gör att du börjar göra upp planer.
 Arbete: Något som oroar dig, blir mycket lättare än väntat.

Väduren 21 mars - 20 april

Pengar: Pengarna räcker bra, men håll ändå igen lite.
 Kärlek: En lite turbulent vecka, det är humöret som krånglar.
 Arbete: Du får beröm för något du tipsat någon om.

Oxen 21 april - 20 maj

Pengar: Du vill slå på stort, men din ekonomiska sida bromsar.
 Kärlek: Säg inte något som kan sära någon. Tänk dig för.
 Arbete: En lite lat vecka, men du vet att det blir mer sen.

Tvillingarna 21 maj - 21 juni

Pengar: Verkar som fritiden kan komma att bli ganska dyr nu.
 Kärlek: Något du behöver veta gör dig lite ofokuserad just nu.
 Arbete: Du är den man går till för att få råd och nya idéer.

Kräften 22 juni - 22 juli

Pengar: En hobby kan ge inkomster och du börjar planera.
 Kärlek: Tänk lite på dig själv också, inte bara på andra.
 Arbete: Ett initiativ du tog för ganska länge sen ger resultat.

Lejonet 23 juli - 23 augusti

Pengar: Nu får du snart göra allvar av dina sparplaner.
 Kärlek: Är du i ett förhållande, kommer något förändras.
 Arbete: Du känner dig extra kreativ och åstadkommer något nytt.

Jungfrun 24 aug - 22 sept

Pengar: Håll i pengarna, de har en tendens att försvinna ...
 Kärlek: Nu vet du vad du vill och det gör dig stark.
 Arbete: Du kommer träffa en rad nya personer snart.

Vågen 23 sept - 23 oktober

Pengar: Pengarna räcker längre än du vågat hoppas på.
 Kärlek: Singlar får en match med en svårflirtad person.
 Arbete: Var inte alltför envis när det gäller en arbetsuppgift.

Skorpionen 24 okt - 22 nov

Pengar: Försök pruta om du tänker köpa något begagnat.
 Kärlek: Nu är det nog du som sitter där och väntar ...
 Arbete: Gör dig inte osams med någon du kan ha nytta av.

Skytten 23 nov - 21 dec

Pengar: Du kanske måste avstå från något du tänkt köpa.
 Kärlek: Lite darrigt just nu, du vet inte riktigt vad som händer.
 Arbete: Ditt sympatiska sätt medför att någon ändrar sig.

Stenbocken 22 dec - 20 jan

Pengar: Tänk inte bara i pengar, något är värt mer än du tror.
 Kärlek: Du kan komma att ångra något du sagt i vredesmod.
 Arbete: En kollega visar vägen till något du inte tänkt på.

Receptet

HAR DU ETT BRA RECEPT?

Skicka ditt recept till
sormlandsbygden@sveagruppen.se eller posta till:
Adress: Box 145, 641 22 Katrineholm

➤ **Glöm grillad korb** och smetiga marshmallows, nu snäpper vi upp maten på utflykten..

Granhängd färskost, isterband och eldad rödbeta, barkpannkaka och så vidare. Efter höstens SM i utomhusmatlagning har vi insett att det går att få till vad som helst bara man är beredd att släpa med sig en rejäl packning. Varför inte muntra upp en ganska grådisig november med en utflykt och lite rejält utmanande men ändå genomförbar matlagning.

Vid en trerätters i skogen är A och O planering, en gjutjärnspanna eller två och lite förarbete. Här kommer Arlas recept för att fixa överdådigt käk i skogen.

1.

2.

3.

Hett trots vintertider

4. Pannkaka med grillade äpplen

- 15 min
- Receptet gäller för 8 st
- 3 dl vetemjöl
- 6 dl mjölk
- 3 ägg
- ½ tsk salt
- 2 msk smör

Gör så här
Det enklaste är att göra smeten hemma och ta med i en burk, men det går bra att göra den på plats. Vispa ut mjölet i hälften av mjölken till en slät smet. Vispa i resterande mjölk, ägg och salt. Låt smeten svälla ca 10 min. Smält smör i en gjutjärnspanna och håll ner i smeten. Grädda tunna pannkakor.

Servera med grillade äpplen. Skär äpplena i tjocka klyftor. Blanda kanel och honung och varm försiktigt blandningen i en kastrull. Vänd klyftorna i blandningen. Grilla klyftorna några minuter på varje sida.

2. Isterband med rödbetshummus

- Antal portioner 4
- 4 isterband
- 1 tsk smör

- Pytt:
- 300 g potatis
- 250 g morötter
- 200 g kålrötter
- 250 g palsternackor
- 1 rödlök
- 1 tsk salt
- 1 krm svartpeppar
- ½ dl färsk gräslök hackad

Rödbetshummus:

- 400 g kokta kikärtor
- ½ rödlök
- 150 g inlagda rödbetor
- 1 dl turkisk yoghurt
- 2 krm salt
- 1 krm svartpeppar

Gör så här
Ett tips är att göra pytten innan och fräsa upp den på plats. Sätt ugnen på 225°. Skala och tärna rotfrukter och lök. Bryn dem i smör i en stekpanna. Salta, peppra och lägg i en långpanna. Stek i mitten av ugnen 15-20 min. Rör ner gräslöken.

Skölj kikärtorna och låt dem rinna av. Skala löken. Mixa kikärtor, lök och rödbetor. Blanda ner yoghurten. Smaka av med salt och peppar. Stek

isterbanden i smör i en panna 5-6 min. Servera med pytt och rödbets-hummus

3. Abborre med pepparrotspotatis

- Antal portioner
- 600 g abborrfiléer
- ca 1 tsk salt
- 1 krm vitpeppar
- 200 g färska kantareller
- Pepparrotspotatis:
- 750 g potatis
- ½ msk vetemjöl
- 2½ dl matlagingsgrädd
- 1 dl finhackad färsk persilja
- 2 msk riven pepparrot
- 1 tsk salt
- 1 krm vitpeppar

4.

Gör så här
Ett tips är att bena ur småbenen som sitter i den tjockaste delen av abborrfilén innan utflykten och glöm inte en extra kastrull som tål öppen eld. Skala och skär potatisen i tunna skivor. Rör ut vetemjöllet i grädden i en kastrull. Låt koka upp under omrörning. Lägg i potatisen och låt koka på svag värme under lock ca 15 min. Rör om någon gång under koktiden. Blanda ner persilja, pepparrot, salt

och peppar. Stek abborren i smör i gjutjärnspannan ca 3 min på varje sida. Salta och peppra. Stek svampen i smör i pannan 2-3 min.

1. Wite Mounatin

Något varmt att dricka uppskattas alltid. Den här alkoholfria drycken av pressad citron med citrongräs, mynta och honung är både fräsch och lagom söt.

- 6 glas
- 1 liter vatten
- 3 citroner, saft
- 1 dl honung
- 3 stjälkar citrongräs
- 1 knippe mynta

Gör så här
Häll vatten och citronsaft i en kastrull. Skär av några bitar av det yttersta skalet på en av citronerna. Rör i honung, lägg i halverade citrongrässtjälkar och bitar av citronskalet och låt koka upp. Låt sjuda tills honungen löst sig. Låt dra i 10 minuter under lock och ta sedan ur citronskalet och stjälkarna av citronskalet. Hetta upp och håll drycken på termos med några myntablad i.

Ta med resten av myntan för att portionera i glaset innan du håller på den varma drycken.

Matfrågan

Svara på vår matfråga och ta chansen att vinna 2 trisslotter!

Från vilket land kommer Dumplings?

SVAR:.....

Namn:.....

Adress:.....

Postnummer:.....

Ort:.....

Skicka svaret på vykort eller kupongen till: Sveagruppens Tidnings AB, Box 1114, 721 28 Västerås. Märk kuvertet med "Matfrågan 47". Lösningen hos oss senast 3 december.

SENIOR / TRYGGHETSBOENDE I KULLAGÅRDEN, BETTNA

Vi har moderna lägenheter i markplan med uteplats och parkering. Såväl 1:or, 2:or, 3:or och 4:or. Nära till affär, restaurang, bibliotek, hemtjänst & post m.m.

INTRESSERAD?

Ring 070-583 46 68 eller 0155-920 82

Bettna Kullagård AB

Svenska kyrkan
BETTNA FÖRSAMLING

Jord & Skog

4 nummer per år

**Annonsera
i Jordbruksbilagan
som når
Lantbrukare i:**

- Västmanland
- Närke
- Sörmland
- Dalarna
- Uppland
- Gästrikland

**Boka din
annons idag!
Ring oss på
021-471 38 00**

Följer med som bilaga till:

Upplands Nyheter
**SÖRMLANDS
BYGDEN**

Länsposten
Gästriklands
Tidning.

Dalabygden
Västmanlands
nyheter

Besök oss på Bomässan i Eskilstuna 23–25 nov, monter D05.

Vi bjuder på entrén om du har ett enskilt avlopp, hör av dig till oss på 0927 775 75 eller info@ecot.se

Modern avloppsrening

ecobox

Ecobox är en helsvensk produktportfölj med robusta och kemikaliefria minireningsverk. Produkterna ersätter såväl markbäddar som infiltrationer och är utvecklade för maximal rening och minimalt underhåll. Avloppsrening ska vara enkelt och pålitligt.

- ✓ Svensktillverkad i Övertorneå
- ✓ Fritt från kemikalier
- ✓ För normal och hög skyddsnivå
- ✓ Inbyggd bakterierening
- ✓ Robust byggd för vårt nordiska klimat

ecoboxcenter
Strängnäs/Eskilstuna

Boka ett kostnadsfritt hembesök med er lokala återförsäljare, Rickard Lindström, Lindströms Mark och Maskin, 070-932 35 90

ecotech
Svenskutvecklade reningsverk
0927 775 75 | www.ecot.se

ERBJUDANDE!

BLI SVERIGES MEST NÖJDA BILÄGARE

JUST NU!
SPARA
28.000:–

PRIVATLEASING
fr. 3.333:–*

SUBARU OUTBACK

fr. **329.900:–**

med fyrhjulsdraft och automatlåda som standard

Övrig standardutrustning bl.a.

- Apple Carplay/Android Auto
- Förarassistanssystem EyeSight med autobroms och adaptiv farthållare
- Filhållningsassistans
- 2-zons klimatanläggning
- Värmesitsar fram och bak
- Parkeringskameror
- Regnsensor

- LED-strålkastare
- Kurvljus
- Eluppvärmad ratt
- 7 airbags och whiplashskydd
- VDC (antispinn, antisladd)
- Max. dragvikt 2000 kg

Boxermotor 2.5i, 175 hk (235 Nm)

www.stenbergsbil.com

Ringvägen 58
Nyköping
0155-764 40
Mån-fre 9-18
Lör 10-14

SUBARU

Confidence in Motion

Vi Bilägare
AUTO
INDEX 2018

SVERIGES MEST NÖJDA
BILÄGARE 2018

3 ÅRS FRI SERVICE*

Kåseri

Black Friday eller White Christmas?

Den här veckan har de kommersiella krafterna bestämt att vi "firar" Black Friday. Det vill säga att all vår köplusta släpps loss i en hejdundrande kavalkad av prylar på de flesta stora kedjor som tillhandahåller konsumtionsvaror. En stor tv-kedja har dessutom bestämt att det är både svart torsdag och svart fredag. Detta i hopp om att vi ska köpa i två dagar för att köpa ytterligare TV-apparater, mobiltelefoner eller andra "nödvändiga" varor.

Försökte leta på nätet vad Black Friday egentligen är och lyckades efter att ha scrollat bort alla annonser hitta en förklaring. Det är dagen efter Thanksgiving, Tacksägelsedagen i Sverige, och en sak som härstammar från USA där just den helgen är den största shoppinghelgen på året. I det stora landet i väst följs den dessutom upp med Cyber Monday, fyra dagar senare. Då drar hela julhandeln i USA igång på allvar.

Detta är alltså en hittepå-helg som säljsugna amerikanska företag anammade i början på 60-talet och som nu är ett begrepp även hos oss. När jag läste detta funderade jag på möjligheten att starta några egna hittepå-helger. Föreslår nu därmed följande dagar till allas fromma:

Grön Måndag. En dag då alla ställer bilen hemma och cyklar, går eller åker tåg till arbetet. Kan det kanske spara lite på moder jords eländiga tillstånd?

Orange Tisdag. Denna fina dag gör vi slag i saken och köper en påse frukt, förslagsvis apelsiner, mandariner, morötter med fler orangea frukter, och överraskar våra arbetskamrater och vänner med att ha en hel dags fruktstund på våra arbetsplatser.

Gul Onsdag. En dag per år då vi slipper jobba, har full lön och kan leka och umgås med våra barn, barnbarn och andra småttningar.

Rosa Torsdag. En dag då vi skrattar oss lyckliga och glömer alla sorger och bekymmer. Kan med fördel kombineras med Gul Onsdag.

Vit Fredag. En fredag då alla i Sverige struntar i fredagsvinet, fredagsölen och överhuvudtaget fredagsalkoholen och istället umgås på ett nyktert och sansat sätt. Kan det möjligen hjälpa till att dra ner på brottsstatistiken?

Blå Lördag. En dag för eftertanke och vemod. Vi kurar ihop oss hemma och minns de som lämnat oss av olika skäl. Dricker te eller kaffe och äter goda kakor samt läser en bok av Strindberg.

Röd Söndag. Kan med fördel infalla ett par gånger om året och då innebära att vi får söndag även på måndag. Arbetsplatserna stänger efterföljande dag och vi får en extra betald semesterdag till att fylla vår kropp med lugn och ro.

Så kan vi dessutom sluta året med den:

Vita veckan, eller White Week då skippar vi mellandagsrean och vänder vi på kuttingen. Vi gör helt tvärt om och skippar all shopping under en hel vecka. Mat och förnödenheter går bra men med måtta och absolut inga kapitalvaror, elektronik, kläder eller överdriven konsumtion över huvud taget. En vecka om året med sans, vett och eftertanke över plånbok, habegär och standardhöjande tok-köp.

Bonus: Ljusblå Juni. En hel extra månad med fritt från jobbet, full lön, inga politiker på TV och måste de synas får de inte ljuga eller komma med falska löften, lagom varmt väder, Internet stängs av i hela landet, bettingssajterna får betala all vård av spelberoende människor, dagstidningarna får bara skriva sanningar och faktabaserade nyheter, alla svenskar med klart uttalade rasistiska åsikter måste ta en månads semester i Syrien, Somalia eller Afghanistan och så rundar vi av med att Sverige vinner fotbolls-VM, som hålls just denna månad, varje år och att Doanld Trumps twitterkonto stängs ner. Okey? Alla med på det?

Mats Carlsson Frölund

Sörmlandsbilden

Fabrik I den här fastigheten har det tillverkats tvål en gång i tiden. Fabriken ritades av Ralph Erskine år 1950 och dess böljande tak är något av ett signum. Anläggningen stod klar 1952 men sågs då som ett misslyckande. I dag används huset till något helt annat. På bottenvåningen huserar ett gym bland annat.

Skicka in svaret till oss, på talongen eller ett vykort, och vinn blomstercheck eller trisslott som kommer på posten.

Mitt svar: _____

Namn: _____

Adress: _____

Skickas till: "Sörmlandsbilden 47", Sörmlandsbygden, Box 145, 641 22 Katrineholm eller mejla svaret till narasidan@sormlandsbygden.se. Senast den 3 december måste svaret vara hos oss.

Rätt svar vecka 45: Femöre, Oxelösund

Vinnare: Fanny Danielsson, Katrineholm

Tröstpris: Maj-Lis Blomberg, Oxelösund

Grattis! Blomstercheck respektive trisslott kommer på posten.

Veckans bild

Ett järtecken i molnet?

Solnedgång över Yngaren. Ser ni ansiktet högst upp i molnet? Kan det vara ett järtecken i form av Karl XII. Fotograf är Torbjörn Andersson.

FOTO: TORBJÖRN ANDERSSON

Medaljer vid ost-VM

Jürss Mejeri i Hälleforsnäs fick tre medaljer vid det årliga VM i ost, World Cheese Awards i Norge.

Jürss granbarksosten vann guld, Sörmlands Ädel och Malma belönades med silver.

Cirka 3500 ostar bedömdes av juryn som bestod av 229 ostkännare från 29 olika länder.

Kerstin och Claes Jürss i Hälleforsnäs fick medaljer för sina ostar i World Cheese Awards som avgjordes i Norge.

Rättelse

I förra veckans tidning, på sidan 28, skrev vi om en julmarknad som skulle hållas vid Stora Djulö den 8 december. Det stämmer inte. På grund av renoveringsarbete är julmarknaden flyttad till Hotell Statt i Katrineholm. Julmarknaden pågår dessutom både 8 och 9 december. Vi beklagar att det blev fel.

Ropade in Peter Jidhe

Diabetesgalan på TV3 samlade in pengar till Diabetesfonden, sammanlagt kom det in 5 700 000 kronor.

Programledarna Peter Jidhe och Molly Sandén auktionerade ut sig själva på Tradera. Företaget Heda i Nyköping toppade den insamlingen. Vice vd Micael Jakobsson från Nyköping vann auktionen "Peter Jidhe som konferencier" som gick för 47 500 kronor.

– Jag och flera i företaget är diabetiker och tyckte där för det var en bra kombination att ge pengar till en diabetesforskning och kunna få Peter Jidhe som konferencier vid en utbildningsdag vi ska ha i vår, säger Micael Jakobsson.

Tradera samlade in 378 505 kronor till diabetesforskningen.

– Jag hade kalkylerat med att betala 45 000 kronor, så jag är nöjd, det var ganska nära gränsen, säger Micael Jakobsson.

Så annonserar du i Nära & kära!

Skicka ett vykort eller brev till: Sörmlandsbygden, Box 145, 641 22 Katrineholm **Mejla:** redaktion@sormlandsbygden.se

Manusstopp: Senast kl 10 måndag. För inskickat foto i retur bifoga frankerat svarskuvert.

**GASKLOCKORNA
GÄVLE**
1-2 dec kl 10-17

**GÄVLEBORGSSLÖJDARNAS
SLÖJD &
HANTVERKSMÄSSA**

*Hantverk av
trä, textil, silver, järn,
glas, ull, keramik mm.*

Entré 20:-

www.gavleborgsslojdarna.se

**Schakt, bergkross och transport
Avloppsanläggningar**

www.marktjanst.se

Hjälp oss att rädda dig.

Vi är en ideell förening utan bidrag från staten. Ditt stöd behövs för att vi ska kunna rädda liv till sjöss. Ge ett bidrag eller bli medlem på sjoraddning.se. Du kan också ringa 077-579 00 90.

Dina pengar kommer fram! Vi har 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll.

Det är inte långt kvar...
Snart står han vid din dörr!
Är du redo?

**Boka din Advent- och Julstädning
innan det är försent.**

Wonabee AB

Allt inom städ helt enkelt!

Flen - Malmköping - Katrineholm 0157-213 10 • Nyköping 0155-213 112
www.wonabee.se

**Vi söker avverknings-
entreprenörer till Sörmland!**

Vi söker en entreprenör för föryngrings-
avverkning och gallring i södra delen
av Stockholms län och östra delen
av Sörmland.

För mer information kontakta produktions-
ledare Axel Sjölin, tel. 010-482 82 34
axel.sjolin@mellanskog.se

mellanskog.se

STARTA EN EGEN INSAMLING SOM RÄDDAR LIV

PÅ CANCERFONDEN.SE ELLER SWISHA EN GÅVA 901 95 14

Mamma
Cancerfonden90
KONTOSVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

LA BYGG AB
072 545 05 52
snickarn68@gmail.com

Vi utför allt inom
byggnation,
litet som **STORT**

Nöt, lamm, gris och vilt.

Vi slaktar och styckar, paketerar och märker efter Era önskemål.
Köttklassning utföres. Nöt hängmöras. Djurtransporter förmedlas.

Köttlådor direkt
från slakteriet.
Vi gör även återtag

Vinterns-vårens slakt
BOKA NU!

VILT
KÖPES!

KONTROLLSLAKTERI KS 149
Kontakt/bokningar/priser:
070-52 10 800
info@rinkebyslakteri.se
www.rinkebyslakteri.se

**Rinkeby
SLAKTERI**

JÖNÅKER

Vi finns mellan Nyköping och Norrköping,
Nära avfart Jönåker.

Djurtransport ordnas

Välkommen till en av Sveriges
största Tygaffärer!

Höstens nyheter
i mode & gardiner är här!

Besök vårt rearum, massor av tyger för 30 kr/m

JOFOTEX
Tyger

ÖPPET:
Vard 10-18
Lörd 10-14 • Sönd 11-15

SÖDERKÖPING • Tel 0121-134 40
www.jofotex.se

Väggrindar och skyltar
direkt från tillverkare

Begär vår
broschyr!

Tel. 0345-109 70 www.hyltebruksskylt.se

**TA DIN SKOG PÅ ALLVAR.
DET GÖR VI.**

NU*
6.590:-
ORD PRIS
7.590:-

MOTORSÅG MS 201 C-M

Otroligt lätt och smidig bensinmotorsåg, perfekt för
gallring, kvistning m.m. i skog och mark.

NU*
6.990:-
ORD PRIS
8.590:-

MOTORSÅG MS 261 C-M

Det optimala arbetsredskapet:
Lätt + smidig + stark = full kontroll.

RÖJSÅG FS 460 C-EMK

Skogsröjare med STIHL
M-Tronic, optimerad
vinkelväxel för riktad
fällning, låga vibrationer, lätt
start och mycket mer.

NU*
8.590:-
ORD PRIS
9.590:-

SKYDDSKLÄDER XTREEm

När du vill ha det bästa. Nu
både sågskyddsbyxa och jacka
(EN 20471) till specialpris.

XTREEm
varseljacka EN 20471

NU* **3.250:-**
ord. pris 3.750:-

XTREEm
sågskyddsbyxa
NU* **3.400:-**
ord. pris 3.900:-

RÖJSELE ADVANCE XTREEm

Nu är den äntligen här – STIHLs röjsele som passar alla

- justerbar ryggplatta och ledad rygg
- justerbar viktfordelning från 0 – 100%
- hög andel signalfärg och reflexer
- krok som löser ut

Kom och testa i vår butik.

NYHET!

PRIS 1.450:-

stihl.se

* = Erbjudandet gäller t.o.m 2018-12-31. Med reservation för tryckfel.

STIHL®

ESKILSTUNA:	Ei & Diesel AB, Kungsgatan 92, www.elodiesel.net	016-51 02 20
	Hyresmaskiner Eskilstuna AB, Norra hamn, www.hyresmaskin.se	016-51 01 50
VAGNHÄRAD:	Täll Maskin AB, Östra Kyrkvägen 2B, www.tallmaskin.se	0156-341 60
NYKÖPING:	Servicelänken, Flygarvägen 5 (Skavsta flygplats), www.servicelanken.se	0155-210 660
	Stigtomtakvarn, Ildbäcksvägen 12, www.stigtomtakvarn.se	0155-190 140

VISSA FRÅGOR HAR INGA ENKLA SVAR.

Varje dag blir vi kontaktade av ensamma och utsatta unga som vill att någon vuxen tar dem på allvar. Smsa bris50 till 729 09 så ger du 50 kronor och hjälper oss att fortsätta svara.

90
KONTO

SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

BRIS

SVEABÖRSEN

GRATIS PRYLMARKNAD FÖR PRENUMERANTER VARJE VECKA
DALABYGDEN • GÄSTRIKLANDS TIDNING • LÄNSPOSTEN • SÖRMLANDSBYGDEN
UPPLANDS NYHETER • VÄSTMANLANDS NYHETER

SÅLJES

Bil, husvagn och husbil
► **MB 1995 40000 MIL LYCHS MODELL**
Mercedes 220, 40000 mil, 500 kr. Bra skick. Ska besiktas. Säljes pga för stor plats (bra till Epa).
070-516 7204 Leksand
► **FORD MONDEO (GHIA)**
med sommar och vinterdäck. från 1995 med drag, nya bärarmar och bromsback 107 700 km på mätaren.
9.000:-
070-262 64 17 Fjugesta
► **TOYOTA RAV 4**
2003 års modell, 16 700 mil, drag, silverf, extraljus, vinter och nästan nya sommar däck + 5 extra däck med alufälg.
0583-504 45, 073-026 13 82 Askersund
► **BIL VW CADDY**
VW caddy 07 tid aut säljes eller bytes mot dieseltraktor, bytes värde ca 20.000 kr.
0705745231 Eskilstuna
► **OPEL KADETT SPRINT**
Opel Kadett Sprint 1986. Mycket snygg. Dragkrok. Sommar och vinterhjul.
070-440 08 14 Älvkarleby
► **VOLVO 245**
Volvo 245 1986. Nybesiktad 2 år. Sommar och vinterhjul. Dragkrok. 18.000:-
070-440 08 14 Älvkarleby
► **VOLVO S70 T5 -98**
Silvermetallic/Ljus läder OBS 232HK. Fullmatad USA-modell AC. CD stereo, färdator, glaslucka, specialratt m.m. Säljes besiktad 18.500:-
0171-915 41, 070-243 71 81 Fjårdhundra
► **HUSBIL**
Mc Louis Tandy 673G -11. En ägare. ca 9500 mil, 130 hk. Totalvikt 4005 kg. Max last 693 kg. Pris 425000:-
0730390039 Färna Skinnskatteberg
Cyklar, mopeder och mc
► **MC-MOPEDER**
BMW-RT 80-88, BSA-C15 sport -65. Svartvarna 118-46, mopeder. 016-42 49 28 Eskilstuna
► **MC MOPPEDÄCK DUBBADE**
2 st dubbdäck schwabe 120/70-13 nyskick.
0155-339 51, 076-280 10 93 Oxelösund
► **MOUNTAINBIKE 26 TUM**
Fjädrande gafflar 400:-.
Aggressor.
015-53 39 51, 076-280 10 93 Oxelösund
► **PW 50 KOPIA**
i befintliga bruksskick 1.000:-
070-262 64 17 Fjugesta
► **ELOPED 4-HJULIG**
Elmoped körd ca 10-15 tim mkt bra skick, röd. Bild fås mot mobnr. 0584-200 29,
070-231 08 37 Finnerödja
► **AVGASSYSTEM OCH MOTORKÅPA**
Avgassystem till Husqvarna. Populär 1958 Vänster Motorkåpa Nsu Quickly.
022310083, 0739396005

Fordonstillbehör
► **DUBBDÄCK**
Passande Nissan Primera 175-65-14.
0151-30434 Vingåker
► **DUBBDÄCK**
185/60R15. Cykelkärra 070-743 09 53 Östervåla
► **FÄLGAR**
Stålfälgar, som nya, 15 tum, 4 hål, pris 1.500:-.
076-3204579 Vretstorp
► **MOTORHUV TILL FORD MUSTANG**
Årsmmodell -67, -68
073-054 5848 Grängesberg
► **HUNDGALLER**
Passar Toyota R4 årsm t.o.m -17 felfri. 450:-
0703-35 35 57 Uppsala
► **ÄLDRE DÄCKOMLÄGGARE, DÄCKMASKIN + KOMPRESSOR**
Båda 2500 kr.
070-745 8394 Garpenberg
► **SNÖKEDJOR**
2,40 lång, 30 cm bred. Gamla selar säljes.
026-290246 Årsunda
► **MOTORKABLAR**
motorvärmarkablar. 1 st defa, 1 st Calix samt div 3-led gummikabel.
0585-200 39, 070-748 00 39
► **SOMMARDÄCK**
4 st Brigstone på alu-fälg 225/65 R17 5 mm, original Suzuki 09-12 enl uppgift. Pris 3500:-.
0703547775 Norrsundet
► **VW DELAR**
div. delar till vw-bubbla säljes.
0297-203 64 Hamrångefjärden
► **FINA VINTERDÄCK VOLVO**
Fina odubbade vinterdäck på alu-fälg. 7-8 mm djup.
Dim 205/55-16. Pris 3000:-
Vid intresse ring.
070-351 47 28 Lekeberg
► **ALUFÄLGAR AUDI**
7x15 et 39. Pris 400 kr
073-087 86 84 Sala
► **ALUFÄLGAR**
4 st alufälgar Saab 99 och 900 med kapslar och bultar.
Bra skick. Bud.
070-440 08 14 Älvkarleby
► **DÄCK OCH PICKUPFLAK**
4 st däck Good Year 17,5x25,85% kvar, pris 20000 kr. Pickup Isuzu DMAY flak, nya, pris 9500 kr.
0702326045 Runhällen
► **FOTOGENAT FATPUMPAR**
2 st fotogenfat med järnringar och div fatpumpar ring f info.
070-5926149 Köping
Hus och trädgård
► **SOCKEL**
Grovhuggen granitsockel ca 30 meter, 2500 kr.
0705530027 Hedemora
► **GÅRDSLAMPA**
Rejälå gårds lampor Philips 230v 400 watts, finns 9 st, 500 kr st.
073-9164193 Gustafs
► **VEDFÖRUGN**
Kenjon ugn 2.000:-, vedspis Norrahammar No 27. 1.000:-
073-813 54 35 Gnesta
► **SANDSPRIDARE**
Ny sandspridare P. Lindberg, 160 lit. Pris: 3000 kr.
070-5921891 Grillby
► **SNÖSLUNGA EL. 500:-**
Kärcher 35 cm bredd.
Lite använd.
073-054 58 48 Grängesberg
► **TOMTER 5 MIL NORR ÖREBRO**
2 stora skogstomter vid Fåsjön, 15 km norr om Nora, rättighet att ha brygga och båtplats.
Pris 90 000 kr/st.
070-538 04 86 Örebro
► **MANSKAPSVAGN**
Säljer vår byggbarack vi använt som kontor. 2 rum och toalett. Vattenburen värme och litet kylskåp. Bra skick! Står på hjul.
25000:-
070-600 84 84 Kumla

► **BYGGSTÄLLNING 9X6 M**
Plettac Ram ställning, enkel att montera, P: 15500:-
076-0842461 Fagersta
► **SPARKAR.**
Sparkar i metall, snöblad till åkrgräsklippare fyrhjulig.
Toro snöslunga 1900 kr.
0704016587 Fagersta
Jordbruksmaskiner
► **JORDBRUKSREDSKAP SÅLJES**
Rotorhövändige Fahr 4 rotorer, strängläggare Kuhn def.
självlastastvagn Mengele bra skick, hökanon m. mot rör o 3 vägs gren.
0702495255 Leksand
► **TRAKTOR**
Traktor MF 35 x trecyl. diesel 64, fastmonterad vajerkran, timmervagn boggi, snöblad bakmonterat.
0706841035 Malungfors

Öster Malma
WILDLIFE PARK • VILTRESTAURANG • GÅRDSBUTIK • HOTELL • VILTVÄRDSSTIG

Upplev äkta julstämning!
JULMARKNAD 24 - 25 nov kl 10 - 16.
Fri entré. Parkering 50 kr/bil.
DET VILDA JULBORDET med mycket vilt. Start 28/11. Hög tid att boka!
JULBORDSLUNCH Serveras klockan 11.30 - 14.00 under följande dagar: 28/11, 5/12, 12/12 och 19/12.
Starta nästa år hos oss
LUNCH Månd - lörd, kl. 11.30-14.00.
AFTERNOON TEA Nästa år serverar vi vårt afternnoon tea på söndagar kl 12.30 - 15.30 med start 13 januari.
Svenska Jägareförbundet
ÖSTER MALMA

BOKA PÅ 0155-24 62 28
MER INFO www.ostermalma.se

► **VIK PLOG**
från redskaparna 2.80-2012. L30 fäste. Mycket fint skick.
070-787 7427 Fagersta
► **JORDBRUKSREDSKAP**
självlastarvagn slätterkross New Holland, balvagn, kombivagn.
0174-230 56
► **SNÖSLUNGA MEEC 5HK**
i nyskick 3.000:-, åkrgräsklippare Husqvarna Rider 850, 11,5 hk
5.500:-
072-926 70 47 Björnlunda
► **BM 350**
350 Boxer -64, snöblad, plog, tippkärra, tallriksharv, sladd 47.000:- ej moms.
070-777 82 48 Stallarholmen
► **VIK PLOG**
Vreten snöblad vikbart till spetsplog eller diagonalblad, 280 cm brett trima fäste 12000 kronor.
0703705042 Österfärnebo
► **SNÖSLUNGA XYZ 2250**
anv max 10 tim, 15.000 kr.
070-272 57 30 Skärplinge
► **SNÖBLAD**
Diagonalblad med hydraulisk sväng med trimafäste.
4000+moms.
070-816 93 23 Fjårdhundra
► **TRIMAS TCC-KOPPLING NY**
Med denna behöver du inte trampa ner kopplingen för att växla, utan kan sköta det via t ex en knapp på växelspaken.
070-530 25 13 Tierp
► **SNÖSLUNGA**
Snöslunga Trima 220 E med kraftöverföringsaxel, slitna stål, manuell vridning av torn.
5000 kr.
0702004145 Köping

Möbler och inredning

► **HEDEMORA MÖBEL**
Gustaf Flinta möbel. Soffa, bord, fyra stolar, två karmstolar. Unika stämplars kvar under möblen.
0706783739 Hedemora
► **BÄDDMADRASS**
Helt ny bäddmadrass, 105 cm bredd. (felköp) pris 600 kr.
0730526173 Hedemora
► **ANTIK LAMPKRONA**
Gammlampkrona, 6 ljus, fin o nya elkablar, är antik.
0706059836 Falun
► **SÅLJES STJERNMÖBLER**
Herrljunga - Sweden, plysch, soffa 140 cm, fätölj 89 cm + bord 102 cm, pris 800:-.
019-232870
► **LIFT UPP FÅTÖLJ**
Nyskick. Hjort Knudsen. Lätt att komma ur. Eldriven.
Nypris 8.200:- Säljes för 3.200:-
015-53 39 51, 076-280 10 93 Oxelösund
► **SÄNGGAVLAR, SÄNGSTOMME**
Stolp gavlar 90 cm, och sängstomme brun trä 120 cm.
0705646212, 0703651907 Västerås

Övrigt

► **JULBOCKAR, TRÄTOMTAR**
Julbocakar av granris.
Trätomtar, gumma, gubbe.
0727385199 Fagersta
► **PÄLSAR, YTTERPLAGG**
Minkpäls, persianjacka, minkjacka, mocckpäls mm.
Stl. S-XL, fr 300 kr.
070-2290044 Borlänge
► **TREKAMMARBRUNN + ELMOTOR**
Elmotor Asea 5,5 kw 940 r/m.
070-4566474 Skultuna
► **ÖVRIGT**
Farmartank 2kcm med lyftbygel, uppsamlingskär för 4 oljefat.
070-531 9153 Karlskoga
► **REJÄL VEDKAP + VEDKLYV**
kapplängd 1 m, går att dra bakom bil. Extra klingor + rullband medföljer. 10.000 kr.
070-646 41 69 Hallstahammar
► **TRÄBARACK**
äldre barack i trä på 4 hjul. 4 fönster. Traktordrag.
6,80x2,80, underrede stålball. Lämpig att bygga portabel jaktkoja. 1.500/bud. Ev. skänkes.
072-208 67 67 Ockelbo
► **KASSASKÅP**
H75, B60, D56. 1.500 kr.
070-550 73 33 Enköping
► **FINT DRAGSPEL**
Serenelli knappspel, rött med väska. Mycket bra skick, 2 800 kr.
0155-339 51, 076-280 10 93 Oxelösund
► **SCOOTER, ÅKRGRÄSKLIPP**
Fox Garden 6 HK med nytt batteri. Klipparn i mkt bra skick.
3500:- Åkrgräsklippare Husqvarna Rider 850 11,5 HK.
Nytt batteri 5500:-.
076-230 2250 Björnlunda
► **TEMPUR MADRASS**
1 st 200x90x7 500:-, 1 st 200x105x7 800:-. Bra skick.
073-182 4717 Köping
► **PLATT TV 30 TUM**
1 st platt tv, 30 tum, ca 4 år, Finlux, bra pris, ca 3000:-.
070-3227927 Fjugesta
► **ÖVERBLIVNA BYGGREGLAR**
Stålreglar 120-160 mm säljes billigt.
0155-33951, 076-280 1093
► **KNYPPNING**
Knypplmönster, stickade och modeller att kopiera.
Knypplböcker, skänkes.
019-13 99 16 Örebro
► **HELT LOPPIS!**
Möbler, prylar, porslin, skor, böcker, skötbord, motionscykel, mm. Säljs ej i delar!! Allt 6000 kr
0705-976578 Salbohed

KÖPES

► **Bil, husvagn och husbil**
► **TGB 11,13**
Önskar köpa ev. byta mot c3j. Alla svar beaktas.
0706248136 Valbo
► **BIL VOLVO 945 KÖPES**
Volvo 945, bra skick, manuell växlar köpes.
070-6528390 Sala

► **VOLVO 940**
i bra skick köpes.
070-6528390 Sala
► **TGB 11,13 KÖPES**
Önskar köpa volvo c303 c304 tgb 11,13 alla svar beaktas.
0706248136 Valbo
Hus och trädgård
► **3 GLASFÖNSTER VRID 13*14**
Köpes 3 glas fönster vrid 13*14 med mittstolpe.
073-9164193 Falun
► **NOCKPANNOR**
Vretstorp tillverkad, 2 st betongpannor.
070-814 43 35 Vintrosa
► **INSATS ÖPPEN SPIS**
Ca. mått 70 cm hög, ca 60 cm bred.
0246-61042 Svärdsjö
► **VIRKE TILL BASTU**
Köpes virke till bastulavar och bastupanel.
0702546666 Köping
Jordbruksmaskiner
► **TRAKTOR MED LASTARE**
Ferguson - annan modell 80-110 hk. Vinkelaxelkärror önskas köpa.
070-605 96 62 Uppsala
► **SLAGHACK**
med torn. Typ Taarup.
070-551 44 59 Västerås
► **BALSJUT**
Balsjut till frontlastare.
070-3944300 Nyköping
Skogsmaskiner
► **ROTTNE BLONDIN EL. LIKNADE**
Rottne Blondin eller liknande maskin, även defekt av intresse köpes.
0240-75183 Smedjebacken
Övrigt
► **BRA MYNTSAMLING**
Äldre, Sverige, Norden, utland, enstaka bättre, större samling, parti. Guld, silver, koppar, nickel, järnmynt, sedlar, polletter.
073-6935170 Västerås
► **FÄLLRIKTARE**
0768-974 171 Storvik
► **FÄRSK FISK**
Gös, Gädda och Aborre köpes för husbehov, 2 personer, i Flens trakten.
0709982344 Flen

DIVERSE

Möbler och inredning
► **SKÄNKES**
Sängstomme bredd 120 cm. Brunt trä. Hämtas i västerås.
0705646212, 0703651907 Västerås
Övrigt
► **UNDERHÅLLNING**
Boka bukta laren Hasse Silver med sina pratsugna dockor. Passar både vuxna och barn.
021-35 68 42 Västerås
► **HJÄLP MED KLOCKBESVÄR??**
Hjälp med klockbesvär? Prata med pensionären, klockgubben. E.K står för kvalitet m.m så fixar han.
070-683 22 61 Frövi

Skriv in din annons på: www.sveaborsen.se (bifoga en bild gratis).
För webben gäller senast **måndag kl. 06.00**, för talongen nedan gäller senast **fredag** för publicering kommande vecka. Annonser tas ej emot på telefon. Annonsen skall vara av privat karaktär.
Ej kontaktannonser eller vapen. Vi förbehåller oss rätten att ändra i manus. Tidningen ansvarar ej för ev. fel i annonserna. **Företag, föreningar och organisationer med affärsdrivande syften hänvisas till vår annonsavdelning på respektive tidningar.**

ANNONSTYP: SÅLJES KÖPES HYRES/UTHYRES DIVERSE

Kategori:

Bil, husvagn och husbil Cyklar, mopeder och mc Djur och tillbehör
 Fordonstillbehör Hus och trädgård Jordbruksmaskiner
 Möbler och inredning Skogsmaskiner Övrigt
 Båtar, båtdelar och tillbehör

Rubrik: _____
Text (var vänlig texta tydligt), max 140 tecken: _____
 _____
Namn: _____ **Adress:** _____
Postnr: _____ **Postadress:** _____
Tel.nr: _____ **Pren.nr:** _____

Skickas till: Sveagruppern Tidnings AB, Box 1114, 721 28 Västerås. Märk kuvertet "Sveabörse".
 Tel 021-471 38 00 Telefotid 8.00 - 16.00

► **ARRANGEMANG FÖR FESTER**

Anders-Solo-Band underhåller till jubileumsfesten, PRO-danser, föreningsmöten, äldreboenden m.m.
anders-solo-band@telia.com
070-956 35 60 Tierp

► **JULMARKNAD**

FORSÄLJARE sökes till Baggbrobygden Byalags Julmarknad 1 dec. Kontakta Monika Hjort tel 0222- 41712 • 070 2191120

Veckans Annonssmarknad

Meddelanden

Evenemang/Nöjen

Veckans vinnare

Bildkryss 45

Solveig Fyrenius
Hall Gannarve 114
624 56 Lärbro

Hans Johansson
Kronhjortsgatan 16
722 42 Västerås

Jan Erik Lind
Björkhagsvägen 8
811 94 Sandviken

Sonja Andersson
Andersbo 213
748 92 Österbybruk

Anders Finström
Måndagsvägen 38
123 60 Farsta

Weine Persson
Sågarbacken 7
711 95 Gusselby

Krypto 45

Bernt Wählin
Sixbovägen 15
810 20 Österfärnebo

Tony Lindström
Starrmossevägen 7
139 35 Värmdö

Barnkryss 45

Leo West
Björnsongatan 138 Igh
1302
168 44 Bromma

Sudoku 45

Stefan Åkerberg
Noravägen 216
691 92 Granbergsdal

Matfrågan 45

Lillemor Nystedt
Kriken Lundbyhed
645 94 Strängnäs

KAALL ENTERTAINMENT & SANGRÉ EVENT PROUDLY PRESENT

NEW SHOW!
Tickets on sale now.

LABERO INFLAME
magic-wheels-fire-stunts

ESKILSTUNA, STIGA SPORTS ARENA | 15 FEB KL. 19.30
BILJETTER: LABERO.COM, 0771-70 70 70

Guattis!
Vinsterna kommer inom en månad

Tänk gärna på Sjörräddningssällskapet pg 900 500-0.

Minnesgåva sjörräddning.se eller 077-579 00 90

GRATIS
annonsering

Alla prenumeranter (privatpersoner) annonserar gratis i Sveabörsen.

sveaborsen.se

Nå minst **162.000** läsare!*

DALABYGDEN

GÄSTRIKLANDS TIDNING

LÄNSPOSTEN

SÖRMLANDSBYGDEN

UPPLANDS NYHETER

VÄSTMANLANDS NYHETER

4 nummer per år

JORD & SKOG

Ingår som bilaga till:
Länsposten
Västmanlands Nyheter
Sörmlandsbygden
Gästriklands Tidning
Uppland Nyheter
Dalabygden

Boka din annons idag!

Ring oss på **021-471 38 00**

GE EN JULGÅVA SOM RÄDDAR LIV

KÖP CANCERFONDENS SKRAPLOTTER TILL DINA NÄRA OCH KÄRA I JULKLAPP - CANCERFONDEN.SE/JUL -

TILLSAMMANS MOT CANCER
Cancerfonden

JULIUS PRODUCTION & SANGRÉ EVENT PRESENTERAR

FROM THE UNITED STATES OF AMERICA

ELVIS

THE MUSICAL

THE MAN THE MUSIC THE LEGEND

VÄSTERÅS KONSERTHUS
Lördag 23 mars kl 19.30

Biljetter: www.vastmanlandsmusiken.se, 021-39 01 00

Din prenumerationskostnad är snabbt intjänad jämfört med annonsering i andra tidningar.

Beställ prenumeration på **sveagruppen.se**

*enligt Orvesto

TORS DAG 22/11

SJUAN

6.00 Glamour. **6.30** Spåröst: Danmark. **7.30-8.55** Hem till salu. **11.00** Halv åtta hos mig: England. **11.55** Mannen som talar med hundar. **14.00** Judge Rinder. **15.00** Det okända. **17.00** Judys domstol. **18.00** Glamour. **19.00** Dr Phil. **20.00** Cirkus Bagge. **21.00** Beck: Monstret. Svensk kriminaldrama från 1998. **23.00** Tyst vittne. **1.10** Poirot. **2.10** En natt på slottet. **3.05** Monsterejten. **4.00** Judge Rinder. **5.00-6.00** Judys domstol.

SVT24

20.00 Maträddarna – teckenspråkstolkat. Svensk matserie från 2018. Tillbaka till framtiden. **21.00** Den goda viljan – syntolkat. **22.30** Tjejer gör lumpen. **23.00** Matmagasinet. **23.30** Studio Säpmi. **0.00** Poddilainen. **0.30** Branden – teckenspråkstolkat. **1.00** Vår tid är nu – teckenspråkstolkat. **2.00** Livet på Dramaten – teckenspråkstolkat. **2.30** Det sitter i väggarna – teckenspråkstolkat. **3.30-4.00** Au pair i Kanada.

TV6

6.00 Jims värld. **6.25** Community. **6.45** Stargate SG-1. **7.35** Våra värsta år. **8.30** Jims värld. **9.00** Kung av Queens. **9.30** Brooklyn nine nine. **10.00** Scrubs. **11.00** Seinfeld. **12.00** Stargate SG-1. **13.00** Kung av Queens. **13.30** How I met your mother. **14.30** 2 1/2 män. **15.00** Face off. **16.00** NCIS: Los Angeles. **17.00** Seinfeld. **18.00** How I met your mother. **19.00** Simpsons. **20.00** Face off. **21.00** Allegiant. Amerikanskt actionäventyr från 2016. **23.25** Simpsons. **0.25** Family guy. **1.25** American dad. **2.20** Scrubs. **3.05** 2 1/2 män. **3.30** Brooklyn nine nine. **3.50** Family guy. **4.40** American dad. **5.25-6.00** Våra värsta år.

DISCOVERY

6.00 How it's made. **6.25** Baggage battles. **7.20** Treehouse masters. **8.15** Ultimate survival. **9.05** Wheeler dealers. **10.00** Fast n' loud. **11.00** Deadiest catch. **12.00** Yukon men. **14.00** Railroad Alaska. **15.00** How do they do it? **16.00** Mighty ships. **17.00** Salvage hunters. **18.00** Wheeler dealers. **19.00** Fast n' loud. **20.00** How do they do it? **21.00** Alaskan bush people. **22.00** Expedition unknown. **23.00** Railroad Alaska. **0.00** Mytbusters. **1.00** Alaskan bush people. **2.00** Expedition unknown. **3.00** Dual survival. **3.55** Deadiest catch. **4.45** Fast n' loud. **5.35-6.00** How it's made.

EUROSPORT 1

7.00 Fotboll: Atlanta–New York CFC. **8.30** Bilracing. **9.00** Bilracing. **9.30** Drone Racing. **10.30** Yachting. **11.05** Fotboll: Kansas City–Salt Lake. **12.30** Snooker. **14.30** Fotboll: Tyskland–USA. **16.00** Fotboll: Kansas City–Salt Lake. **17.30** Backhoppning. **18.15** Backhoppning. **18.55** Eurosport News. **19.05** Drone Racing. **20.00** Home of the Olympics. **21.00** Snooker. **23.00** Fotboll: Tyskland–USA. **0.00** Fotboll: Atlanta–New York CFC. **1.00** Bilracing. **1.30** Fotboll: Spanien–Kanada. **3.00** Fotboll: Tyskland–USA. **4.30-5.30** Home of the Olympics. **5.00** Alpent. **5.30-7.00** Fotboll: Atlanta–New York CFC.

KUNSKAPSKANALEN

14.00-17.00 UR Samtiden. **17.00** Motståndskraftiga städer. **17.20** Metropoler bakom kulisserna. **18.20** Mäktiga miljöer. **19.15** Det vilda Nya Zeeland. **20.05** Eleanor Roosevelt – rebellen i Vita huset. Fransk dokumentär. **21.00** Studio natur. Svensk naturmagasin från 2016. **21.30** Djurvärldens kriminella. **22.25** Regnskogens björnar – fria igen. **23.20-0.15** Indiens miljårdärer.

BARNKANALEN

6.30-8.00 Morgonshowen. **8.00** P King Ålling. **8.10** Safirdrakens krafter. **8.20** Ett fall för KLURO. **8.35** Magiska fyran. **8.45** Pirater i huset intill. **8.55** Lille Roy. **12.35** Labyrint – teckenspråkstolkat. **13.20** Tjena chavale. **13.25** Hopp och galopp. **13.40** Challenge club. **13.50** Familjen Rysberg – teckenspråkstolkat. **14.10** Bagel & Beckys show. **14.25** Backstage. **14.45** Annedroider. **15.10** MI High. **15.35** Hank Zipzer: Världens bästa underpresterare. **16.00** Blue water high. **16.25** Jobbigt läge. **17.00** Pyjamashjältarna. **17.10** Katie Morag. **17.25** Charlie och Lola. **17.35** Octonauterna. **17.50** Voffa, Kvittira och Len. **18.00** Tripp trapp träd. **18.15** Pinos dagbok. **18.20** Pinos dagbok – sydsamiska. **18.30** Spinter Galore. **18.45** Retorikmatchen 2018. **19.15** Lilla Aktuellt. **19.25** Eva. **19.55-20.00** Random Mix: Freddie's DIY.

FREDAG 23/11

SJUAN

6.00 Glamour. **6.30** Spåröst: Danmark. **7.30-8.55** Hem till salu. **11.00** Halv åtta hos mig: England. **11.55** Mannen som talar med hundar. **14.00** Judge Rinder. **15.00** Det okända. **17.00** Judys domstol. **18.00** Glamour. **19.00** Dr Phil. **19.55** Poirot. **21.00** Crocodile Dundee. Australisk komedi från 1986. **23.00** Little children. **1.45** Shaft. **3.45** The Stepford wives. **5.30-6.00** Judys domstol.

SVT24

20.00 Alla för en – syntolkat. Svensk tv-lek från 2018. **21.00** Maträddarna – syntolkat. **22.00** Det sitter i väggarna – syntolkat. **23.00** Grottesco – en näraködenrevy. **0.30** Stacey Dooley: Abortmotståndarna. **1.30** Engelska Antikrundan: Arvegodsens hemligheter. **2.00** Andra åket – teckenspråkstolkat. **2.30** En familjehistoria – teckenspråkstolkat. **3.00-4.00** Första dejten – syntolkat.

TV6

6.00 Jims värld. **6.25** Community. **6.45** Stargate SG-1. **7.35** Våra värsta år. **8.30** Jims värld. **9.00** Kung av Queens. **9.30** Brooklyn nine nine. **10.00** Scrubs. **11.00** Seinfeld. **12.00** Stargate SG-1. **13.00** The King of Queens. **13.30** How I met your mother. **14.30** 2 1/2 män. **15.00** Face off. **16.00** NCIS: Los Angeles. **17.00** Seinfeld. **18.00** How I met your mother. **19.00** Simpsons. **20.00** Tattoo fixers. Brittisk realityserie från 2017. **21.00** X-files. **22.00** Dracula untold. **23.55** Swedish dicks. **1.00** SWAT – firefight. **3.10** Family guy. **4.00** American dad. **5.10-6.00** Brooklyn nine nine. **5.10-6.00** Våra värsta år.

DISCOVERY

6.00 How it's made. **6.25** Baggage battles. **7.20** Treehouse masters. **8.15** Ultimate survival. **9.05** Wheeler dealers. **10.00** Fast n' loud. **11.00** Deadiest catch. **12.00** Yukon men. **14.00** Railroad Alaska. **15.00** How do they do it? **16.00** Mighty ships. **17.00** Salvage hunters. **18.00** Wheeler dealers. **19.00** Fast n' loud. **20.00** Gold rush. Hoffman's Ghosts. **21.00** Mad dog made. **22.00** Street outlaws. **23.00** Wheeler dealers. **0.00** Mytbusters. **1.00** Mad dog made. **2.00** Street outlaws. **3.00** Dual survival. **3.55** Deadiest catch. **4.45** Fast n' loud. **5.35-6.00** How it's made.

EUROSPORT 1

7.00 Backhoppning. **8.30** Drone Racing. **9.30** Fotboll: Kansas City–Salt Lake. **11.00** Fotboll: Tyskland–USA. **12.00** Backhoppning. **13.00** Curling. Direkt. EM. **16.00** Backhoppning. **16.45** Backhoppning. **17.45** Backhoppning. Direkt. Världscupen. **19.00** Home of the Olympics. **19.55** Eurosport News. **20.05** Konsttäkning. **21.30** Europa League-magasin. **22.30** Drone Racing. **23.25** Eurosport News. **23.35** Watts. **0.00** Fotboll: Tyskland–USA. **1.00** Backhoppning. **2.00** Alpent. **2.30** Watts. **3.00** Backhoppning. **4.00** Alpent. **4.30** Alpent. **5.00** Watts. **5.30-7.00** Fotboll: Tyskland–USA.

KUNSKAPSKANALEN

14.00-17.00 UR Samtiden. **17.00** Där ingen längre kan bo. **17.15** Islands fängslande historia. **17.45** De befjädrade dinosaurierna. **18.40** Jakten på Norge. **19.30** Konsten att leva med döden. **20.00** Asperger och jag. Brittisk dokumentär från 2017. **21.00** Det vilda Brasilien. Österrikisk naturserie från 2014. Skog under vatten. **21.50** Nationalskattens hemligheter. **22.35** Ditt förutbestämda liv. **23.20** Monsunen. **0.10-0.40** Lagom mycket finsk.

BARNKANALEN

6.30-8.00 Morgonshowen. **8.00** Ett fall för KLURO. **8.10** Blinky Bills bravader. **8.25** Lexi och Lottie, tvillingdetektiverna. **8.45** Kapten Flinn & Piratdinosaurerna. **9.00** Katie Morag. **12.30** Pappa på förskolan – teckenspråkstolkat. **12.35** Paulinas vlogg. **12.50** Ninjaman. **13.05** Alla älskar fotboll. **13.20** Labyrint – syntolkat. **14.05** Familjen Rysberg – syntolkat. **14.30** Lilla Aktuellt skola. **14.45** Lilla Aktuellt teckenspråk. **15.00** Annedroider. **15.20** MI High. **15.50** Hank Zipzer: Världens bästa underpresterare. **16.15** Blue water high. **16.40** Jobbigt läge. **17.10** Lille Roy. **17.25** P King Ålling. **17.35** Misse-kisse. **17.40** Ballonggården. **17.45** Daniel Tigers kvarter. **18.00-18.30** Bolibompa. **18.30** Gissa Alex. **18.31** Pax jordiska äventyr. **18.45** Djupet. **19.10** Familjen Rysberg. **19.35** Världens bästa fritids. **19.55-20.00** Ugglan.

LÖRDAG 24/11

SJUAN

6.00 Att bygga sitt drömhüs. **7.00-9.00** Dr Phil. **11.00** Bachelor: När leken blev allvar. **13.00** Playmakers. **14.00** Mannen som talar med hundar. **15.00** Spåröst – Norge. **16.00** Oops det blev trillingar. **17.00** Leilas jul. **18.00** Triny & Susannah stylar om Norge. **19.00** Skenet bedrar. **21.00** Mission: Impossible – Rogue nation. Amerikanskt actionthriller från 2015. **23.35** A guy thing. **1.45** American gigolo. **4.05** Extreme makeover weightloss. **5.05-6.05** Spåröst – Norge.

SVT24

20.00 Dilan och Moa. Svensk humorserie från 2018. **20.20** Gift vid första ögonkastet Nya Zeeland. Nya-zeeländsk realityserie från 2017. Den sista terapin. **21.05** Släng dig i brunnen. Svensk humorserie från 2018. **21.35** The Graham Norton show. **22.25** Ord mot ord. **23.10** Skavlan. **0.10** Uppdrag granskning. **1.10** Vår tid är nu – syntolkat. **2.10** Den goda viljan – syntolkat. **3.40-4.10** Tjejer gör lumpen.

TV6

6.00 Royal pains. **6.50** Frasier. **7.40** Grimm. **8.35** Amazing race. **9.35** Community. **10.00** Cooper Barrett's guide to surviving life. **10.30** Fresh off the boat. **11.30** Chevaleresk. **12.00** Ink master USA. **13.00** NCIS: Los Angeles. **16.00** Last man on earth. **17.00** Cops. **18.00** Kicking & screaming. **20.00** Lethal weapon. **21.00** Schakalen. Amerikanskt thriller från 1997. **23.30** Billy Madison. **1.25** SWAT – firefight. **3.10** Family guy. **4.00** American dad. **5.10-6.00** Frasier.

DISCOVERY

6.00 How it's made. **6.25** Wildest Middle East. **7.20** Salvage hunters. **8.15** Chasing classic cars. **9.05** Misfit garage. **11.00** The last Alaskans. **16.00** Kindig customs. **19.00** Wheeler dealers. **21.00** Outback truckers. **22.00** Alaska: The last frontier. **23.00** Kindig customs. **0.00** Wildest Middle East. **1.00** Mytbusters. **3.00** Dual survival. **3.55** Wheeler dealers. **4.45** Kindig customs. **5.35-6.00** How it's made.

EUROSPORT 1

7.00 Alpent. **7.30** Backhoppning. **8.30** Fotboll: Tyskland–USA. **9.45** Backhoppning. **10.45** Nordisk Kombination. Direkt. Världscupen. **12.00** Längdäkning. Direkt. Världscupen. **14.15** Nordisk Kombination. **14.45** Nordisk Kombination. Direkt. Världscupen. **15.30** Alpent. Direkt. Världscupen. **16.30** Backhoppning. Direkt. Världscupen. **18.30** Alpent. Direkt. Världscupen. **20.00** Alpent. Direkt. Världscupen. **21.40** Eurosport News. **21.45** Backhoppning. **22.30** Curling. **23.30** Curling. **0.25** Eurosport News. **0.30** Backhoppning. **1.30** Nordisk Kombination. **2.00** Nordisk Kombination. **2.30** Alpent. **3.00** Längdäkning. **4.00** Backhoppning. **5.00** Alpent. **5.30-6.00** Nordisk Kombination.

KUNSKAPSKANALEN

9.00-15.00 UR Samtiden. **15.00** Motståndskraftiga städer. **15.20** Asperger och jag. **16.20** Nationalskattens hemligheter. **17.05** Studio natur. **17.35** Det vilda Brasilien. **18.25** Sam Neill i kapten Cooks spår. **19.15** De befjädrade dinosaurierna. **20.10** Mäktiga miljöer. Brittisk dokumentärserie från 2018. **20.00** Överleva mot alla odds. **21.00** Amerikas förlorade djur. **22.00** Hitler vs Churchill. **22.45** Dokument utifrån: Facebook – vän eller fiende. **23.45** Eleanor Roosevelt – rebellen i Vita huset. **0.40** Islands fängslande historia. **1.10-1.40** Lagom mycket finsk.

BARNKANALEN

6.30 Lekdags. **6.35** Champion Shaun. **6.40** Tilde. **6.50** Baka med farfar. **7.00-9.00** Morgonshowen. **9.00** Disneydags. **13.10** Lilla Aktuellt teckenspråk. **13.30** Hopp och galopp. **13.45** Säpmi teens. **14.00** Bokstavshissen. **14.10** Pinos dagbok – teckenspråkstolkat. **14.20** Om evolution – teckenspråkstolkat. **14.30** Backstage. **14.50** Annedroider. **15.15** Hank Zipzer: Världens bästa underpresterare. **15.40** Jobbigt läge. **16.10** Bagel & Beckys show. **16.20** Sengångarna. **16.40** Jamillah och Aladdin. **16.50** Pyjamashjältarna. **17.05** Robyn och rympatrullen. **17.15** Draken Digby. **17.25** Stella och Sam. **17.40** Supersnällasilversara och Stållhenrik. **18.00-18.30** Bolibompa. **18.30** Skönheten och Odjuret – den förtrollade julen. Animerad film från 1997. **19.45** Min riddare och jag. **19.55-20.00** Världens bästa sporer.

SÖNDAG 25/11

SJUAN

6.05-9.00 Dr Phil. **11.00** Hela England bakar junior. **12.00** Hela England bakar. **13.00** Leila bakar i Frankrike. **14.00** Lucky dog. **15.00** En unge i minuten. **16.00** Fabriken inifrån. **17.00** Räddad av änglar. **18.00** Bonde söker fru – kärlek åt alla. **18.55** Mys bröllop. **20.00** Cirkus Bagge. **21.00** Spåröst. **22.00** Poirot. **0.00** Kommissarie Gently. **2.00** Mord och inga visor. **4.00** Extreme makeover weightloss. **5.00-6.00** Judys domstol.

SVT24

20.00 Andra åket – syntolkat. **20.30** Alla hästar hemma – syntolkat. **21.00** Min sanning – teckenspråkstolkat. **22.00** Kolla myten – syntolkat. **22.10** Vem vet mest? **22.50** Sveriget! **23.20** Strömsö. **23.50** Studio Säpmi. **0.20** Första dejten – teckenspråkstolkat. **1.20** Maträddarna – syntolkat. **2.20** Det sitter i väggarna – syntolkat. **3.20** Livet på Dramaten – teckenspråkstolkat. **3.50-4.20** En familjehistoria – teckenspråkstolkat.

TV6

6.00 Royal pains. **6.50** Frasier. **7.40** Nitro circus crazy train. **8.35** Last man on earth. **9.35** Community. **10.35** Cops. **11.35** Son of Zorn. **12.35** 99 nya saker med Erik & Mackan. **13.35** NCIS: Los Angeles. **15.40** Billy Madison. **17.30** Simpsons. **18.00** Nitro World Games. **19.00** Ink master USA. **20.00** Will & Grace. **21.00** Tattoo fixers. **22.00** Swedish dicks. **23.00** American dad. **0.00** X-files. **1.00** Nitro World Games. **1.55** Fresh off the boat. **2.50** Will & Grace. **3.35** American dad. **4.20** Battle creek. **5.05-6.00** Frasier.

DISCOVERY

6.00 How it's made. **6.25** How do they do it? With Kenneth Tonef. **7.20** Impossible engineering. **8.15** Auction hunters. **10.00** Mytbusters. **13.00** Mighty ships. **15.00** How do they do it? **16.00** Salvage hunters. **17.00** Kindig customs. **18.00** Trans Am. **19.00** Salvage hunters. **20.00** Expedition unknown. **21.00** Bushcraft build-off. **22.00** Alaskan bush people. **23.00** Gold rush. **0.00** Alaska: The last frontier. **1.00** Mighty ships. **3.00** Auction hunters. **4.45** Impossible engineering. **5.35-6.00** How it's made.

EUROSPORT 1

6.00 Längdäkning. **7.00** Backhoppning. **8.30** Alpent. **9.00** Nordisk Kombination. **9.30** Nordisk Kombination. Direkt. Världscupen. **10.45** Längdäkning. Direkt. Världscupen. **12.30** Alpent. **14.00** Nordisk Kombination. **14.45** Nordisk Kombination. Direkt. Världscupen. **15.45** Alpent. Direkt. Världscupen. **17.00** Backhoppning. Direkt. Världscupen. **19.00** Alpent. Direkt. Världscupen. **20.00** Alpent. Direkt. Världscupen. **21.35** Eurosport News. **21.45** Backhoppning. **23.05** Eurosport News. **23.15** Fotboll: Atlanta–New York Red Bulls. Direkt. Major League Soccer. **1.15** Eurosport News. **1.20** Alpent. **1.45-3.00** Fotboll: Portugal–Kansas City. Direkt. Major League Soccer. **5.00-6.30** Backhoppning.

KUNSKAPSKANALEN

9.00-15.00 UR Samtiden. **15.00** Där ingen längre kan bo. **15.15** Islands fängslande historia. **15.45** Jakten på Norge. **16.35** Monsunen. **17.25** Sam Neill i kapten Cooks spår. **18.15** Dox: Du fyller mitt liv med glädje. **19.10** Metropoler bakom kulisserna. **20.10** Vilda västerns natur. **21.00** Oran inifrån. **21.45** Mäktiga miljöer. **22.35** Indiens miljårdärer. **23.30-0.15** Ditt förutbestämda liv.

BARNKANALEN

6.35 Lekdags. **6.40** Min lillebror. **6.50** Solen, månen och stjärnorna. **7.00-9.00** Morgonshowen. **9.00** Disneydags. **12.25** Oddbods. **12.30** Labyrint – syntolkat. **13.15** Alla älskar fotboll. **13.30** Musikkollot. **13.45** Mimosaj ja Lennu. **14.00** Pinos dagbok – engelska. **14.10** Fel väder – syntolkat. **14.15** Livet i Bokstavlandet – syntolkat. **14.30** Om evolution – syntolkat. **14.40** Backstage. **15.00** Annedroider. **15.25** Hank Zipzer: Världens bästa underpresterare. **15.50** Jobbigt läge. **16.15** Bagel & Beckys show. **16.30** Sengångarna. **16.50** Jamillah och Aladdin. **17.00** Draken Digby. **17.10** P King Ålling. **17.25** Kate och Mim-Mim. **17.35** Stella och Sam. **17.50** Daniel Tigers kvarter. **18.00-18.30** Bolibompa. **18.30** Mamma Mu. **18.40** Fixarna. **18.45** Maxat hela maskinen. **19.30** Eva. **19.55-20.00** Ugglan.

MÅNDAG 26/11

SJUAN

6.00 Glamour. **6.30** Spåröst: Danmark. **7.30-8.55** Hem till salu. **11.00** Halv åtta hos mig: England. **11.55** Mannen som talar med hundar. **14.00** Judge Rinder. **15.00** Det okända. **17.00** Judys domstol. **18.00** Glamour. **19.00** Dr Phil. **20.00** Mord i paradiset. Brittisk kriminalserie från 2013. **21.00** Bachelor: När leken blev allvar. **22.00** Elementary. **23.00** Miss Marple. **1.05** Mord och inga visor. **2.00** En natt på slottet. **3.0**

TORS DAG 22/11

12.55 Landet runt. (R) **svt1**
13.40 Livet på Dramaten. (R)
14.10 Tjejer gör lumpen. (R)
14.40 Under klubban. (R)
15.10 En familjehistoria. (R)
15.40 Första dejten. (R)
16.40 Dom kallar oss artister: Ögonblicket.
16.45 Hemma igen.
17.30 Sverige idag.
18.00 Rapport.
18.13 Kulturnyheter.
18.25 Sportnytt.
18.30 Lokala nyheter.
18.45 Go'kväll.
19.30 Rapport.
19.55 Lokala nyheter.
20.00 Maträddarna.
21.00 Superungar.
22.00 Opinion live.
22.45 Stacey Dooley: Abort-motståndarna. (R)
23.45 Rapport.
23.50 Vår tid är nu. (R)
0.50 Branden. (R)
1.20-1.50 Livet på Dramaten. (R)

9.00-16.15 Forum. **svt2**
16.15 Konsten att fånga en dröm. (R)
16.45 Vloggarna. (R)
17.15 Nyheter på lätt svenska.
17.20 Nyhetstecken.
17.30 Oddasat.
17.45 Uutiset.
18.00 Engelska Antikrundan. (R)
19.00 Jakttid.
19.30 Förväxlingen.
20.00 Tala om sex - Ottars liv. Svensk dokumentär från 2018.
21.00-22.00 Aktuellt.
22.00 Sportnytt.
22.15 Dagarnas skum. Fransk-belgiskt romantiskt drama från 2013.
23.50 Billions. (R)
0.45-1.45 Björn Ranelid - människan och ordet. (R)

6.00 Nanny. **3**
7.00 Aftonbladet Morgon.
9.00 How I met your mother.
10.00 Sex and the city. (R)
10.55 Lyxfällan. (R)
11.55 Svenska Hollywood-fruar. (R)
12.55 Vanderpump rules. (R)
13.55 Sex and the city.
14.25 How I met your mother.
14.55 Masterchef USA. (R)
15.55 Svenska Hollywood-fruar.
17.00 Lyxfällan.
18.00 Vanderpump rules.
19.00 Masterchef USA.
20.00 Efterlyst.
21.00 TV 3 Dokumentär: Minnet av ett brott. Svensk dokumentärserie från 2018.
22.00 S.W.A.T.
23.00 NCIS: Los Angeles.
0.00 How I met your mother. (R)
1.00-1.30 Jims värld. (R)

5.45 Nyhetsmorgon. **4**
10.00 Malou efter tio.
12.00 Hem till gården.
13.00 Doktorn kan komma.
14.00 Husjägarna.
14.55 Bygglov.
15.55 Veterinärerna.
16.55 Tina i fjällen.
17.55 Fixer upper.
18.50 Keno.
19.00-19.30 Nyheter.
19.30 Halv åtta hos mig. Svensk matlagingsserie från 2018.
20.00 Bytt är bytt. Svensk antikvitetsserie från 2018.
21.00 Tillsammans med Strömstedts. Svensk livsstils-serie från 2018.
22.00-23.00 Nyheter.
23.00 CSI.
0.00 Law & order: Special victims unit.
0.55 Hawaii five-O.
2.50 Fixer upper.
3.50-4.50 Bygglov.

6.00 Extreme couponing. (R) **5**
6.25 Ullared. (R)
7.10 Railroad Alaska. (R)
8.00 Tunnelbanan. (R)
9.00 Trafikpoliserna Köpenhamn. (R)
10.00 Top chef masters.
11.00 Grey's anatomy.
12.00 Sofias änglar. (R)
13.00 Andarnas makt Norge. (R)
14.00 Ullared. (R)
15.00 The big bang theory.
16.00 Sofias änglar.
17.00 Tunnelbanan.
18.00 Ullared.
19.00 The big bang theory. (R)
20.00 Tunnelbanan.
21.00 Wahlgrens värld.
22.00 Breaking news med Jessica Almenäs.
23.00 The big bang theory. (R)
0.00 CSI NY.
1.00-2.00 Breaking news med Jessica Almenäs. (R)

FREDAG 23/11

10.55 Maträddarna. **svt1**
11.55 Matmagasinet. (R)
12.25 Vår tid är nu. (R)
13.25 Under klubban. (R)
13.55 Au pair i Kanada. (R)
14.25 Opinion live. (R)
15.10 The Graham Norton show. (R)
16.00 Vem vet mest? (R)
16.40 Enkel resa till Korfu. (R)
17.30 Sverige idag.
18.00 Rapport.
18.13 Kulturnyheter.
18.25 Sportnytt.
18.30 Lokala nyheter.
18.45 Go'kväll.
19.30 Rapport.
19.55 Lokala nyheter.
20.00 Alla för en.
21.00 Skavlän.
22.00 Släng dig i brunnen.
22.30 Scott & Bailey.
23.15 Rapport.
23.20 The Graham Norton show.
0.15 Statsministrarna. (R)
1.15-2.00 Springfloden. (R)

9.00-16.15 Forum. **svt2**
16.15 Korrespondenterna. (R)
16.45 Plus. (R)
17.15 Nyheter på lätt svenska.
17.20 Nyhetstecken.
17.30 Oddasat.
17.45 Uutiset.
18.00 Engelska Antikrundan. (R)
19.00 Engelska Antikrundan: Arvegodsens hemligheter.
19.30 Förväxlingen.
20.00-20.55 Miró.
21.00-21.30 Aktuellt.
21.30 Sportnytt.
21.45 Dom över död man. Svensk-norskt drama från 2012.
23.50 Berlin - under samma himmel. (R)
0.40 Naturens hemligheter. (R)
1.10-1.45 Hundraårskäken. (R)

6.00 Nanny. **3**
7.00 Aftonbladet Morgon.
9.00 My fab 40th. (R)
10.00 Sex and the city. (R)
10.30 How I met your mother. (R)
10.55 Lyxfällan. (R)
11.55 Svenska Hollywood-fruar. (R)
12.55 Svenska Hollywood-fruar. (R)
13.55 Sex and the city.
14.55 Masterchef USA. (R)
15.55 Svenska Hollywood-fruar.
17.00 Lyxfällan.
18.00 Vanderpump rules.
19.00 Frusna vägar. (R)
20.00 Lailaland. (R) Svensk realityserie från 2018.
21.00 How I met your mother. Amerikansk komediserie från 2013.
21.30 2 guns. Amerikansk thriller från 2013.
23.40-2.35 2012.

5.45 Nyhetsmorgon. **4**
10.00 Malou efter tio.
12.00 Hem till gården.
13.00 Doktorn kan komma.
14.00 Husjägarna.
14.55 Bygglov.
15.55 Veterinärerna.
16.50 Tina i fjällen.
17.50 V75-klubben.
17.55 Fixer upper.
18.50 Keno.
19.00-19.30 Nyheter.
19.30 Drömpyramiden.
20.00 Idol 2018. Svensk underhållning från 2018.
21.30 Mumbo jumbo. Svensk humorserie från 2018.
22.00-22.25 Nyheter och Sporten.
22.25 Idol 2018 - resultatshow. Svensk underhållning från 2018.
22.45 Idol extra. Svensk underhållning från 2018.
23.10-1.40 Sherlock Holmes: A game of shadows.

6.00 Extreme couponing. (R) **5**
6.25 Ullared. (R)
7.10 Railroad Alaska. (R)
8.00 Tunnelbanan. (R)
9.00 Trafikpoliserna Köpenhamn. (R)
10.00 Top chef masters.
11.00 Grey's anatomy.
12.00 Sofias änglar. (R)
13.00 Andarnas makt Norge. (R)
14.00 Ullared. (R)
15.00 The big bang theory.
16.00 Sofias änglar.
17.00 Tunnelbanan.
18.00 Ullared.
19.00 The big bang theory. (R)
20.00 Hyséns. (R) Svensk realityserie från 2018.
21.00 Iron man. Amerikansk action från 2008.
23.30 The big bang theory. (R)
0.30-1.30 CSI NY.

LÖRDAG 24/11

6.15 Opinion live. **svt1**
7.00 Uppdrag granskning. (R)
8.00 Statsministrarna. (R)
9.00 Curling.
12.00 Vinterstudion.
12.30 Längdskidor.
14.10 Vinterstudion.
14.30 Curling.
17.00 The Graham Norton show. (R)
17.50 Helgmålsringning.
17.55 Sportnytt.
18.00 Rapport.
18.15 Sverige!
18.45 Vem vet mest?
19.30 Rapport.
19.45 Sportnytt.
20.00 Jonas Gardell - 30 år tillsammans. Scenföreställning från 2018.
21.30 Vanity fair. Brittisk dramaserie från 2018.
22.20 Rapport.
22.25 Bröllop i Italien. Dansk-svensk-italiensk romantisk komedi från 2012.
0.20-2.15 Kon-Tiki.

14.00 Curling. **svt2**
14.30 Dansföreställning utan koreograf.
14.50 Tala om sex - Ottars liv. (R)
15.50 Sverige idag.
16.00 Rapport.
16.05 Sverige idag på meänkieli.
16.15 Övergivna rum. (R)
16.35 Världens natur: Det vilda Nya Zeeland. (R)
17.30 Engelska Antikrundan: Arvegodsens hemligheter. (R)
18.00 Pensionärsvloggen.
18.30-19.00 Studio Sápmi.
19.05-20.10 Ajvides skräckföreställning "Fulet".
20.15-22.35 Prat och människor.
22.40 Falsk identitet. (R)
23.35 Korrespondenterna. (R)
0.05-0.35 Poddilainen. (R)

6.00 Lyxfällan. (R) **3**
6.50 Kids do the craziest things.
7.15 Alla älskar Raymond.
8.00 Kevin can wait.
9.00 Min tjej.
11.05 This is us.
12.05 Kids do the craziest things. (R)
12.35 How I met your mother. (R)
13.35 Wild Card.
15.30 Lyxfällan. (R)
16.30 Frusna vägar. (R)
17.30 Smekmånaden. Amerikansk romantisk komedi från 2003.
19.30 Elf. Amerikansk komedi från 2003.
21.30 Just friends. Tysk-amerikansk-kanadensisk komedi från 2005.
23.30 Intolerable cruelty.
1.35 Eldstorm.
4.00 Alla älskar Raymond. (R)
4.20-4.45 Kevin can wait. (R)

5.55 Hela England bakar. **4**
6.55 Bytt är bytt.
7.55 Nyhetsmorgon.
11.30 Så mycket bättre. (R)
13.00 Bonde söker fru.
14.00 Mumbo jumbo.
14.30 Fotboll: Studio.
14.40 Fotboll: Brommapojkarna-Eskilstuna.
16.55 Tillsammans med Strömstedts.
17.55 Keno.
18.00 V75 Direkt.
19.00-19.30 Nyheter.
19.30 Drömpyramiden.
19.55 Lotto, Joker och Drömvinsten.
20.00 Så mycket bättre. Svensk underhållningsserie från 2018.
21.35 Hundraettårigen som smet från notan och försvann. Svensk komedi från 2016.
22.00-22.15 Nyheter.
22.15 Hundraettårigen som smet från notan och försvann.
0.05-2.45 Training day.

6.00 Extreme couponing. (R) **5**
6.25 Sofias änglar - teckenspråkstolkat. (R)
7.10 Grey's anatomy. (R)
8.50 Ullared. (R)
9.45 LEGO DC Comics Super Heroes: Justice League - Cosmic Clash.
11.20 Ullared. (R)
12.20 Tunnelbanan. (R)
14.20 Södertäljepolis. (R)
15.20 Vägens hjältar. (R)
16.20 Harry Potter och halvblodsprinsen.
19.30 Tunnelbanan. (R) Svensk realityserie från 2018.
20.30 Wahlgrens värld. (R) Svensk realityserie från 2018.
21.30 Legenden om Tarzan. Amerikansk äventyr från 2016.
23.40 Riddick.
2.00-2.45 Wahlgrens värld. (R)

SÖNDAG 25/11

12.30 Längdskidor. **svt1**
13.55 Vinterstudion. (R)
14.15 PK-mannen. (R)
14.30 Brev till Sverige.
14.40 Det sitter i väggarna. (R)
15.40 Matmagasinet. (R)
16.10 Maträddarna. (R)
17.10 Vem vet mest? (R)
17.55 Sportnytt.
18.00 Rapport.
18.10 Lokala nyheter.
18.15 Landet runt.
19.00 Sportspegeln.
19.30 Rapport.
19.55 Lokala nyheter.
20.00 Andra åket.
20.30 Alla hästar hemma.
21.00 Onda aningar.
22.00 År 1 miljon - berättelsen om din framtid.
22.30 Jonestown: Självords-sekten.
23.30 Rapport.
23.35 Scott & Bailey. (R)
0.20-1.20 Stacey Dooley: Abortmotståndarna. (R)

15.00 Svenska dialektmysterier. (R) **svt2**
15.30 Övergivna rum. (R)
15.50 Sverige idag på romani chib, kalderash.
16.00 Rapport.
16.05 Sverige idag på meänkieli.
16.15 Pensionärsvloggen. (R)
16.45 Kampen om kronan. (R)
16.55 Vinterliv. (R)
17.00-18.00 UR.
18.00 Konsten att fånga en dröm. (R)
18.30 Vloggarna.
19.00 Världens natur: Det vilda Nya Zeeland.
19.50 Skånska hjortdjur.
20.00 Min sanning.
21.00 Aktuellt.
21.15 Agenda.
22.00 Dokument utifrån: Face-book - vän eller fiende.
22.55-23.55 Gudstjänst. (R)

6.00 Lyxfällan. (R) **3**
6.50 Kids do the craziest things.
7.15 Alla älskar Raymond.
8.00 Kevin can wait.
9.00 Grönsaksinspiraterna.
10.45 This is us.
11.45 How I met your mother.
12.45 Edward Scissorhands.
15.00 Celebrity undercover boss. (R)
16.00 Gordon Ramsay's 24 hours to hell and back. (R)
17.00 Lailaland. (R)
18.00 Lyxfällan. (R)
19.00 Drömbilden. Amerikansk komedi från 1997.
21.00 The equalizer. Amerikansk action-thriller från 2014.
23.50 TV3 Dokumentär: Minnet av ett brott. (R)
0.50 Navy CIS. (R)
1.50 Intolerable cruelty.
3.35-3.55 Alla älskar Raymond. (R)

5.55 Hela England bakar. **4**
6.55 Bytt är bytt.
7.55 Nyhetsmorgon.
11.30 Så mycket bättre. (R)
13.00 Bonde söker fru.
14.00 Mumbo jumbo.
14.30 Fotboll: Studio.
14.40 Fotboll: Brommapojkarna-Eskilstuna.
16.55 Tillsammans med Strömstedts.
17.55 Keno.
18.00 Bingolotto.
19.00-19.30 Nyheter.
19.30 Bingolotto, forts.
20.00 Parlamentet.
21.00 Beck: Ditt eget blod.
22.00-22.15 Nyheter.
22.15 Beck: Ditt eget blod, forts.
23.10 Sthlm rekviem.
0.10 Gråzon.
1.10-3.30 Mr Morgans sista kärlek.

6.00 Extreme couponing. (R) **5**
6.25 Grey's anatomy. (R)
9.00 Ullared. (R)
12.00 Tunnelbanan. (R)
14.00 Grey's anatomy. (R)
15.00 Vem kan slå Anja och Foppa. (R)
16.30 The big bang theory. (R)
17.00 Wahlgrens värld. (R)
18.00 Tunnelbanan. (R)
19.00 Vägens hjältar. (R) Svensk dokumentärserie från 2018.
20.00 Södertäljepolis. (R) Svensk realityserie från 2018.
21.00 Vem kan slå Anja och Foppa. Svensk underhållning från 2018.
22.30 Into the storm. Amerikansk actionthriller från 2014.
0.15 Så mycket roligare. (R)
0.45-1.45 Tunnelbanan. (R)

MÅNDAG 26/11

11.05 Sverige! (R) **svt1**
11.35 Sportspegeln. (R)
12.05 År 1 miljon - berättelsen om din framtid. (R)
12.35 Maträddarna. (R)
13.35 Andra åket. (R)
14.05 Alla hästar hemma. (R)
14.35 Dom kallar oss artister: Ögonblicket.
14.40 Barnvagnen.
16.15 Kari-Anne.
16.45 Hemma igen.
17.30 Sverige idag.
18.00 Rapport.
18.13 Kulturnyheter.
18.25 Sportnytt.
18.30 Lokala nyheter.
18.45 Go'kväll.
19.30 Rapport.
19.55 Lokala nyheter.
20.00 Vår tid är nu.
21.00 Första dejten.
22.00 Familjen Hammarström.
23.00 Rapport.
23.05 Jag är nyfiken - blå.
0.50 Kari-Anne. (R)
1.20-2.05 Vem vet mest? (R)

7.50 Sverige idag på meänkieli. (R) **svt2**
8.00-9.00 UR.
9.00-16.15 Forum.
16.15 Gudstjänst. (R)
17.15 Nyheter på lätt svenska.
17.20 Nyhetstecken.
17.30 Oddasat.
17.45 Uutiset.
18.00 Engelska Antikrundan. (R)
19.00 Svenska dialektmysterier. (R)
19.30 Förväxlingen.
20.00 Vetenskapens värld.
21.00-22.00 Aktuellt.
22.00 Sportnytt.
22.15 Poddilainen.
22.45 Eleanor Roosevelt - rebellen i Vita huset. (R)
23.40 Kortfilmsklubben - franska.
0.05 Agenda. (R)
0.50-1.20 Vloggarna. (R)

6.00 Nanny. **3**
7.00 Aftonbladet Morgon.
9.00 How I met your mother.
10.00 Sex and the city. (R)
10.55 Lyxfällan. (R)
11.55 Svenska Hollywood-fruar. (R)
12.55 Vanderpump rules. (R)
13.55 Project runway.
14.55 Lailaland. (R)
15.55 Svenska Hollywood-fruar.
17.00 Lyxfällan.
18.00 The real housewives of Beverly Hills.
19.00 Masterchef USA.
20.00 Frusna vägar.
21.00 Gordon Ramsay's 24 hours to hell and back.
22.00 Celebrity undercover boss.
23.00 NCIS: Los Angeles.
0.00 How I met your mother. (R)
1.00-1.30 Jims värld. (R)

5.45 Nyhetsmorgon. **4**
10.00 Malou efter tio.
12.00 Hem till gården.
13.00 Doktorn kan komma. (R)
14.00 Husjägarna.
14.55 Bygglov. (R)
15.55 Veterinärerna. (R)
16.55 Tina i fjällen. (R)
17.55 Fixer upper. (R)
18.50 Keno.
19.00-19.30 Nyheter.
19.30 Halv åtta hos mig. Svensk matlagingsserie från 2018.
20.00 Gråzon. Svensk thriller-serie från 2018.
21.00 Biggest loser VIP. Svensk livsstils-serie från 2018.
22.00-23.00 Nyheter.
23.00 CSI. (R)
0.00 Law & order: Special victims unit.
0.55 Hawaii five-O. (R)
2.50 Fixer upper. (R)
3.50-4.50 Bygglov. (R)

6.00 Extreme couponing. (R) **5**
6.25 Ullared. (R)
7.10 Railroad Alaska. (R)
8.00 Tunnelbanan. (R)
9.00 Trafikpoliserna Köpenhamn. (R)
10.00 Top chef masters.
11.00 Grey's anatomy.
12.00 Sofias änglar. (R)
13.00 Andarnas makt Norge. (R)
14.00 Ullared. (R)
15.00 The big bang theory.
16.00 Sofias änglar.
17.00 Tunnelbanan.
18.00 Ullared.
19.00 The big bang theory. (R)
20.00 Sofias änglar.
21.00 Hyséns.
22.00 Breaking news med Jessica Almenäs.
23.00 The big bang theory. (R)
0.00 CSI NY.
1.00-2.00 Breaking news med Jessica Almenäs. (R)

TISDAG 27/11

11.25 Liv med autism. (R) **svt1**
11.55 Våga snacka. (R)
12.10 Familjen Hammarström. (R)
12.30 Första dejten. (R)
13.30 Vår tid är nu. (R)
14.30 Dom kallar oss artister: Ögonblicket.
14.35 Kvartret Korpen.
16.15 Matmagasinet.
16.45 Hemma igen.
17.30 Sverige idag.
18.00 Rapport.
18.13 Kulturnyheter.
18.25 Sportnytt.
18.30 Lokala nyheter.
18.45 Go'kväll.
19.30 Rapport.
19.55 Lokala nyheter.
20.00 Det sitter i väggarna.
21.00 Statsministrarna.
22.00 Dox: Over the limit.
23.15 Rapport.
23.20 Vanity fair. (R)
0.20 Jonestown: Självords-sekten. (R)
1.20-2.05 Hemma igen. (R)

16.15 Agenda. (R) **svt2**
17.00 Vinterliv.
17.05 Mardalsfossen - vattenfall två månader om året. (R)
17.15 Nyheter på lätt svenska.
17.20 Nyhetstecken.
17.30 Oddasat.
17.45 Uutiset.
18.00 Engelska Antikrundan. (R)
19.00 Docstop: B-boy i Helsingfors.
19.30 Förväxlingen.
20.00 Korrespondenterna.
20.30 Plus.
21.00-22.00 Aktuellt.
22.00 Sportnytt.
22.15 Nya perspektiv.
23.15 Miró. (R)
0.10 Svenska dialektmysterier. (R)
0.40 Pensionärsvloggen. (R)
1.10-1.45 Docstop: B-boy i Helsingfors. (R)

6.00 Nanny. **3**
7.00 Afton

- VÄGUNDERHÅLL
- VÄGHYVLING
- KANTSKÄRNING
- GRUSÅTERVINNING
- DIKESRÖJNING

Ring Thomas 070- 371 38 54, Sparreholm

"Tänk att bli glad för en tvåål"

- Vi har pratat mycket om det här på rasterna och i klassrummet. Det känns som om Sverige kanske är det lyxigaste landet i världen, säger Malin Gold Cox i årskurs 3. Hon går i Mariefredsskolan och är med och slår in julklappar som skickas till barn i Ukraina.

Initiativtagare är tre fritidspedagoger med Lotti Sand i spetsen. Under flera månader har de, tillsammans med eleverna, arbetat med att samla in pengar för att kunna köpa julklappspaket. Lärarna har också kopplat samman projektet med samtal kring FN:s barnkonvention.

Idag slår några av eleverna in de sista julklapparna.

Paketet består av en julklappskartong med ritblock, kriter, godis, tvåål, tandkräm och tandborste.

Egen tillverkning av klassen

DET HÄR ÄR AKTION JULKLAPPEN

Det är Läkarmissionen som ligger bakom Aktion Julklappen. Idén är enkel, barn i Sverige slår in julklappar med personliga hälsningar, som lämnas till uppsamlingsställen och sedan skickas till barn i Moldavien, Rumänien och Ukraina. I år firar Aktion Julklappen 20 år.

eleverna har fått varit delaktiga i julklappsinslagning, säger Lotti Sand.

Totalt samlade eleverna på Mariefredsskolan ihop 3 500 kronor vilket ledde till 30 paket som nu skickats iväg till Ukraina.

- Att vi valde Ukraina beror på att många av de tiggare som sitter i Mariefred kommer just från det landet och julklapparna går till deras barn, vilket gör att vi har

Tindra, Malin, Alva, fritidsledare Lotti Sand och Selma slår in årets julklappar.

FOTO: LENA MAGNERGÅRD

fått en ännu större känsla för projektet, säger hon.

- Vet du förresten att Ukraina bara ligger en timme med flyg från Sverige och ändå är de så

himla fattiga där, säger Alva Maria Gyrus, samtidigt som hon koncentrerat slår in den allra sista julklappen.

LENA MAGNERGÅRD

Sven Fagerberg
070-572 16 15
Nordöstra Sörmland
Och Södertörn

Fredrik Matti
070-606 40 35
Mellersta Sörmland

Anders Janmyr
070-549 15 00
Sydvästra Sörmland

Våra virkesinköpare hjälper till

www.sandasa.se

Telefon 0150-734 00 vx
Forssjö, KATRINEHOLM
Telefon 0159-316 15 vx
Forsa, ÅKERS STYCKEBRUK

10 Annons-Puzzel

Hitta annonserna i detta nummer av **SÖRMLANDS BYGDEN**.
Skriv företagets namn och sidnummer där du hittat annonsen.
Skicka in och tävla om två trisslotter!

1	2	3
4	5	6
7	8	9

Namn: ..... Skicka lösningen till:
Adress: ..... Sveagruppens Tidnings AB, Box 1114, 721 28 Västerås.
Postadress: ..... Märk kuvertet med "Puzzel 10"
Lösningen ska vara oss tillhanda senast 3 december.